This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

HW 2519 2

KE 8133

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

NAVONKELING

VAN

MR. WILLEM BILDERDIJK.

TWEEDE DEEL.

Veteris vestigia flammae.

VIRGIL.

W. Bilderdyk invenit del. Pt. Velijn sculp.

Te LEYDEN,
By L. HERDINGH en ZOON.
MDCCCXXVI.

Digitized by Google

KE 8133

HARVARD COLLEGE LIBRARY
DEXTER FUND
NOV 16 1946

Digitized by Google

*

Het Eerste Deel dezer Navonkelingen *was bestemd om reeds in den aanvang van het vorige jaar in het licht te verschijnen, en het Tweede moest kort daarop volgen. Buiten mijn toedoen en volstrekt tegen mijn wensch en begeerte, treden thands beide te gelijk en zoo vele maanden later op. Hierdoor verloren noodwendig verscheidene dezer Dichtstukjens dat voorrecht der tijdigheid, voor zoo verr' zy tot openbare voorvallen in betrekking staan, hetgeen er by vele lezers wellicht een belang aan kon geven, dat nu of verflaauwd of verloren is, vooral in een tijd als zelfs de ontzettendste gebeurtenissen, waarin zich de Almachtige hand der Voorzienigheid in straffe of beweldadiging blijken doet, weinig indruk maken, en die weinige indruk dan nog al zeer spoedig uitgewischt is.*

Te aanmerklijker is dit in de voortbrengsels eens Grijzaarts, wiens uitstortingen inderdaad, wel beschouwd zijnde, op dat gene neêrkomen, wat onze CATS *met den naam van* Invallende gedachten op voorvallende gelegenheden *bestempelde, en hoedanige in een hoogen ouderdom, tot ondernemingen van een eigenlijk en opzettelijk Dichtstuk te zwak, natuurlijker wijze de eenige en opzettelijk vruchten uit kunnen maken, die de reeds ontbladerde tronk nog kan opleveren. Mochten zy dan ook niet t' eenenmaal smakeloos bevonden, aan een ieder die nuttigheid opleveren, welke mijne jeugd uit die dezes stichtlijken Hoofddichters onzer Grootouderen putten mocht, en nog steeds zijn naam en gedachtenis tot by 't laatste nageslacht zegenen doe!*

Wat

Wat de verzen-zelven betreft. Hooge vlucht van een jeugdig bloed zal men zeker van een ouderdom als den mijnen niet wachten; maar wat een oud Troubadour van Provence zijnen tijdgenooten tot les gaf, hoop ik dat er, ondanks de ſchorgewordene keel, niet geheel in ontbreke:

Deu gent mettre color;
Si com li penhidor
Coloro ſo que ſan,
Deu hom colorar tan
Paraulas ab parlar;
C'om no'l peuſca reptar.

De algemeene Taalgeleerdheid van tegenwoordig maakt zekerlijk de vertolking van den zin hier geheel overbodig; met dat al wil ik ze ten behoeve van die enkele wien de beteekenis niet vaardig genoeg te binnen mocht ſchieten, wel toe geven:

Lieflijk moet men kleuren ſpreiden
  Als de ſchilder op 't paneel;
Woord en klanken ſaamſchakeeren,
  Dat het oor en boezem ſtreel',
En het hart zich niet verzette
  By het galmen van de keel.

Wie mijne verzen echter naar de nieuwmodiſche uitſpraak lezen wil, dien gun ik van harte dat zy in den gorgel blijven ſteken, tot men eens weder wijs genoeg worde, om zijne zachte en welluidende moedertaal te leeren verſtaan, en behoorlijk uitbrengen.

B.

1825.

Digitized by Google

*

HOLLAND.

Unda fretis tulit aeſtuoſis.

HORATIUS.

I.

Een handvol zeewier dreef door 't nat
Ten ſpel van wind en golven,
Nu, 't moedig hoofd om hoog gebeurd,
En dan, in 't ſchuim bedolven:

Maar, hobblende op den woeſten vloed
En worſtlend met zijn baren,
Kwam eindlijk op een oeverplaat
Als eilandtj' aangevaren.

Hier ſchuilde 't in een kleene bocht
Voor de ongenâ der winden,
En ſcheen by d' uitloop van den Rhijn
Herbergzaamheid te vinden.

Digitized by Google

De ſtroom beſpoelde 't met zijn ſlib,
  Die 't nu eens overdekte,
En dan, aan de eene of andre zij'
  Tot waterboordſel ſtrekte.

De zee, in 't bruiſchen opgezet,
  Bewierp het met heur zanden;
De ſlib bracht nieuwe planten voort
  Van zaad uit verre landen.

Die planten vatten nieuwe ſlijk;
  Die, teelde weêr gewasſen;
En 't hoopjen gronds won telkens aan
  Door 't ſtadige overplasſchen.

't Vergrootte, en hechtte hier en daar
  Aan de oever waar 't aan paalde,
En wies nu telkens van den roof
  Die 't elk getij' behaalde.

Verhoogd ontrees het thands aan 't meir,
  En Rhijn- en Maasſtroom beide

Door-

Digitized by Google

Doorwandelden 't met ſprank by ſprank
Die 't als in beemden ſcheidde.

De Hemel juichte 't gunſtig toe,
En ſpaarde 't in Zijn hoede,
Ten toonbeeld van weldadigheid,
Hoe wind en winter woedde.

De Sneeuwvorst ſchudde 't toornig hoofd,
En deed de ſtroomen groeien,
En jaar aan jaar dit wonderland
Door 't water overvloeien.

Hier ſtort hy vlakker meeren uit,
Daar boort hy dieper kolken,
Waarin de ſchatting zich ontlast,
Gevallen uit de wolken.

Maar, Winter, woel! uw woeſte drift
Kon 't plekjen niet vernielen:
Het rees by 't krimpen van uw macht,
Zoo dra de waatren vielen.

Digitized by Google

Die waatren brachten telker reis
  Een vruchtbre flibkorst mede,
En 't hief het rijzend hoofd om hoog,
  En werd bewoonbre ftede.

De Rhijn en Maas, in vriendfchapsbond
  Verrijken 't met den zegen,
Van d'Alpentop en Franken-grond
  Voor 't lager land verkregen.

De ftormen zweepen golven op
  Met hemelhooge kruinen:
Zy, zwanger van gezwolgen zand,
  Omheuvelen 't met duinen.

Orkaan en wilde vooglenvlucht
  Brengt beuk- en eikelnoten,
En fiert ze 't voorhoofd met heur teelt,
  In bosfchen uitgefchoten.

Daar wijkt, daar tiert nu 't tamme wild,
  Daar nestlen filomeelen;

Daar

Digitized by Google

Daar hupt het krekeltjen door 't groen
  Om 't lied haar na te kwelen.

Daar weet zich 't ſchuwe zandkonijn
  Een leger uit te holen;
Daar aast de haas op 't heidekruid,
  In bruine ſtruik verſcholen.

Daar broeden kievit, eend, en ſpreeuw,
  In ongeſtoorde vrijheid;
Daar zwiert de leeuwrik om en om;
  't Is alles rust en blijheid.

De kikvorsch kwaakt in 't waterriet;
  En gastvrije ooievaren
Begroeten er de Lentezon,
  Van over 't vlak der baren.

Het goudgeel vinkjen vreest geen net,
  Maar doet de halmtjens krommen,
En fluit met uitgezette borst
  Door 't bij- en vlinderbrommen.

Digitized by Google

Zie daar uw wording, dierbre grond,
Die 't licht my hebt geschonken;
Die eens met Jezus tempelburg
En Vrijheidsthroon moest pronken!

Zie daar 't beginsel van die macht,
Aan aarde en zee ten wonder,
Die Neêrlands glorie klinken deed
Op vleugels van den donder!

Die glans die als de bliksem trof
Waar heen uw kielen dreven,
En de Almacht (wordt mijn beê verhoord,)
U eenmaal weêr moet geven!

Digitized by Google

*

I I.

De vluchtling kwam van hooger grond
Op ſaamgevlochten takken,
Met ſchaamle haaf en huisgezin
Den landſtroom nederzakken.

Hy zag op 't ongerepte land
De friſſche grashalm groeien,
En ſloeg daar 't rieten ſtulpjen op,
En weidde daar zijn koeien.

Zijne osſen ploegen, 't zaad valt neêr,
Maar mag hy oogſten wachten? —
Ja; de akker zal zich jaar aan jaar
Met nieuwe klei bevrachten.

Digitized by Google

Zoo voedt de Nijl Egyptenland
In plaats van vruchtbre regen;
Zoo mest de Rhijn hier 't vlotte zand,
Zijn boorden uitgeftegen.

De Bouwman, door den grond gefpijst,
Ziet dan de ftroomen zwellen,
En alles om hem, keer aan keer,
Bedekken met hun wellen.

Zijn fchranderheid beveiligt zich
Met heuvels op te werpen;
Daar wacht hy 's waters afloop af,
En woont op hooge terpen.

Gelukkig Land, door God beftemd
Een nijver volk te voeden,
Dat trouw en braafheid eeren zou
In 't midden van zijn vloeden!

Ach, had de kunst heur list gefpaard,
Natuur heur recht gegeven!

Thands

Digitized by Google

Thands zouden we op ſteeds hooger grond
Verzekerd mogen leven.

Wy vreesden dan geen Noodorkaan
Die dijk en dam doet wijken,
En 't aan hun ſchuts betrouwde land
Zou voor geen vloed bezwijken!

Doch neen, Romeinſche hoogmoed kwam,
En wist Natuur te temmen,
Leî 't ſtroomgeweld in grachten af
En keerde 't overzwemmen.

De dijken rezen trotsch en fier,
Rivieren kregen banden.
Dan, geen in 't rond te ſpreiden ſlib
Verhoogt de lage landen! —

Ja, wat de ſtroomvliet met zich voert
Laat wei' en akkers drooger,
Maar zinkt in d' engen ſtroomkil neêr,
En 't water wordt ſteeds hooger.

De

Digitized by Google

De vlakte wordt een diepe kuil,
Van geen rivier doorsneden,
Maar, waar de stroom, van hooger grond
Op afziet naar beneden.

Daar rolt hy nu ons Holland door
In kunstige aarden boorden,
Gebeukt, gebroken, omgeschokt,
Van West en Zuid en Noorden.

Daar barst hy telkens woedend los,
Vernielt, en sloopt, en brijzelt,
En spot met trotsche menschenkunst
Hoe hoog in top gevijzeld.

Daar stort hy zich tot zeën uit,
Die dorp en steden zwelgen,
En al wat eeuwen-arbeid wrocht,
In ééne nacht verdelgen.

Daar, met gelijke razerny,
Zweept de Oceaan zijn golven,

Rukt

Digitized by Google

Rukt havenen en baaien in,
En alles ligt bedolven.

Daar bruischt, daar steigert hy om hoog;
Kanalen, vaarten, grachten,
Verbraken 't saamgewassen land
Wiens weêrstand zy verkrachtten.

Dan spannen de Elementen saam;
Rivieren, stormen, meeren,
Vereenen in één vloekverbond
Om Neêrland om te keeren.

De Godheid laat hun teugels los,
Heur gramschap geeft ze sporen,
Zy hollen uitgelaten voort,
En Neêrland is verloren.

De Landman beeft voor oogst en schuur;
De steedling, voor zijn wallen;
De dood slaat duizenden om 't hart,
De schrik tienduizendtallen.

Ach,

Digitized by Google

Ach, waarom slooft en mat ge u af,
Verdwaasde stervelingen?
Geniet in dank wat de Almacht geeft,
En tracht Haar niet te dwingen!

Ja, 't streele uw hoogmoed! 't klinke u schoon
Op Dichterlijke snaren:
„ Een Land, in weêrwil zelfs van God
„ Ontwoekerd aan de baren!"

Maar, trotsaarts, die Gods werk verwoest
Voor eigen hersenvonden,
Ziet eindlijk wat uw wijsheid wrocht,
Aan 't zinken van uw gronden!

1825.

AAN-

Digitized by Google

✻

AANTEEKENING.

Tellurem fecere Dei, sua littora Belgae,
Immensaeque patet molis uterque labor:
DI vacuo sparsas glomerarunt aethere terras,
Nil ubi quod coeptis posset obesse suis;
At Belgis maria et terrae et natura Deorum
Obstitit, obstantes hi domuere Deos.

HUËT.

De Goden maakten de Aard; Bataven, gy uw stranden,
En 't eene en 't andre werk jaagt zielsontzetting aan.
De Goden wierpen de aard by klompen uit de handen
In 't ijdle ruim der lucht waar niets kon tegenstaan;
Doch hier, waar zee en grond en hemel weêrstand boden,
Betemde Hollands vlijt den weêrstand zelfs der Goden.

Ik vertrouw dat mijne Jongelingsverzen ten aanzien van dit punt in mijn zilveren Prijsvers: *de Liefde voor 't Vaderland*, in 1777 gekroond, minder aanstootelijk, en echter niet minder Poëzy zijn. Doch HUËT heeft zichtbaar het beroemde Epigramma van Sanazarius voor den geest gehad, 'tgeen zijn Dichter vierhonderd Dukaten verdiende; en hy schijnt het wel te hebben willen overtreffen.

Vi-

Digitized by Google

Viderat Hadriacis Venetam Neptunus in undis
Stare urbem, et toto ponere jura mari:
Nunc mihi Tarpejas quamtumvis, Jupiter, arces
Objice et illa tui moenia Martis, ait.
Si pelago Tiberim praefers, urbem adspice utramque,
Illam homines dicas, hanc posuisse Deos.

Dat is, na genoeg:

Neptuun zag uit zijn kil het trotsch Venedig brallen,
En geven wijd en zijd heur wetten aan den vloed:
Voer (sprak hy), voer, Jupijn, uws Mavors ruime wallen
En Tarpejaansche rots, my trotsende in 't gemoet:
Verheft ge uw Tyberstad, aanschouw dees Waterthroon;
Het een is menschenwerk; het ander, werk der Goôn.

De opvatting van de laatste regel, waarvan de laatste helft op Venetie slaat, verandert zekerlijk den zin geweldig. *'t Is werk der Goden* is inderdaad heel iets anders dan *werk van Goden.* Het een schrijft de Godheid den roem diens werks toe, het ander maakt menschelijke stichters tot Goden; en dit is hetgeen het vers aanstootelijk heeft gemaakt, alhoewel dit aanstootelijke zelfs geheel verdwijnt, zoo wanneer men 't Neptumus in den mond legt; en vooral, zoo men 't vertaalt:

Het een *schijnt* menschenwerk; het ander, enz.

't geen de uitdrukking van *dicas* (men mocht wel zeggen) eigenlijk met zich brengt, zonder iets stelligs te bevatten.

ZIN-

*

Z I N G E N.

'Ουδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς.

Apocal. XIV, 3.

Natuur, als zy 't geboomt' op nieuw met bladers dekt,
Den veldgrond met een kleed van bloemen overtrekt,
En 't vreugdewekkend West met weêr ontbonden vlerken
Een nieuwen adem blaast door wei' en wandelperken,
Schenkt aan 't herlevend bosch een talrijk zangrenchoor
Dat hart en boezem naar om hoog trekt door 't gehoor;
Maar ſchaars is ze in 't getal van menſchelijke zangeren
Wie 't echte hemelvuur des Dichters mag bezwangeren.
Ach! waarom is by ons, op 't Godlijk beeld zoo fier,
De Dichtgaaf zoo beperkt, zoo koud en zonder vier!

Waar,

Waar, waarom mag ons hart den echten toon niet treffen
Die Englen waardig is, die boezems kan verheffen?
Wat kruipt, wat breekt de ftem die uit ons binnenst welt,
Wanneer het de eer van God, den hoogen Lofzang geldt?
Hoe valsch is 't orgel in de klanken die 't doet rijzen
Om de Almacht, om Zijn werk, om Zijn genâ te prijzen!
De dag, de nacht, 't Heelal, vloeit over van Zijn lof;
Gy, ftervling, bloos van fchaamte en duik uw hoofd in 't ftof!

'tHeelal vermeldt Zijn lof — en gy, gy zwijgt, ontaarde!
Of, zoo uw hand de harp tot zijn vereering fnaarde,
Hoe weinig ftemt zy met het heilig Choormuzijk
Der zuivre Geeften van het vlekloos vreugderijk!
Ach, vruchtloos fchijnt ons 't hart van hooger vuur te ontgloeien,
De hartetoon verftomt en weigert uit te vloeien:
Verftommen, ja, is 't al; verftikken in 't gevoel
Is 't eind der poging die geen opflag waagt naar 't doel.
En dit is 't fchepfel dat beftemd was, met Gods Engelen
In 's hemels melody een zuivren toon te mengelen!
Hoe diep vervallen, ach Gy weet het, ô mijn God,

Hoe

Digitized by Google

Hoe laag beneden 't peil van 't hem verordend lot!
Wat is d' onzaalgen mensch, van 't eens zoo zalig leven
In de onschuld, op deze aard vol weedom nog gebleven?
Wat, in den jammerpoel van eindeloos beklag,
Van 't voorrecht over, waar zijn ziel naar dorsten mag?
De onnoozelheid verdween; de schat, die alle gaven
Omgrijpt, verviel tot niet: en, laffe zondenslaven
Voor Englenspeelnoots, nu als wormgebroed in 't zand,
De steilte ontzonken van hun eerverheven stand,
Verstommen we als het vee; of smooren in de klanken
Die 't hart nog opwelt in zijn dorstgevoel tot danken,
Maar die geene onschuld meer, door zonde en vloek verjaagd,
Op zuivre duivenvlerk door lucht en wolken draagt.
Wy zingen — maar helaas! waar zijn die Dichtrenstemmen
Die 't woest vertijgerd hart, die wolvenvraatzucht temmen?
Waar lokken zy het woud? waar dringen zy den steen
Der boezems door, verhard in 's warelds spoorloosheên?
Waar sust het golven, waar orkanen daar zy woelen?
Waar roemt het zich, in 't hart begeerte of wraak te koelen?
Ach, Dichters, al uw kracht, uw glorie, ging voorby,

Digitized by Google

Verdichting is uw naam, gewaande Poëzy!
Verdichting, ijdel ſpel van ſchimmen, herſenſpoken,
Verbeeldings guichlary wanneer zy 't bloed doet koken,
Waar de ijdelheid omwolkt in dartelt, juicht, en lacht,
Maar 't hart geen deel in heeft als 't naar genieting ſmacht.
Gy, zoudt ge, ô Poëzy, gy teelt der Hemelzalen,
Als manna, van omhoog in ſnode boezems dalen?
In boezems die gy niet zoudt loutren door uw vlam?
Gy, waarheids zielsgevoel, van meer dan ſchepſlenſtam!
Gy, echte hemelgaaf, wat zijt ge, dan te ontblaken
Van heilig vuur; zich-zelv' aan aarde en ſtof te ontſchaken
En op te ſtijgen in verrukking? — Englendom,
Uw wieken vraagt hy niet wien ooit die vonk ontglom!
Hy leeft zijn' Heiland, (niet zich-zelven,) en zijn zingen
Is ſmelten van den gloed der hooger Hemelkringen
Waarin hy opvaart en zich d' aandrang overgeeft
Des ongezienen Geests die om, die door hem zweeft.
Dit, dit is zingen; — niet ons piepend, krijſchend huilen
Uit donkre ſomberheid van nevelvolle kuilen,
Waarop we in wanroem ons vergasten: Tonen, de aard

En

Digitized by Google

En wie haar toebehoort, geen vrije Geesten, waard!
ô Goël, die ons redt van uit dees duistre kolken,
Ons toewenkt, tot U trekt, en boven lucht en wolken
Verheft, wanneer Ge Uw liefde in 's menschen boezem stort,
En 't sterflijk aanzijn tot vergeestlijkt leven wordt:
Hoe welgelukkig wie zoo zingen, lofzang zingen,
Dankgalmen storten mag, die 't Choor der hemelingen
In 't steigren opvangt en met eigen zang vermengt
Tot Hemelmelody die 't U ten offer brengt!
Dien zang gelijkt geen woud, geene aard vol nachtegalen,
Geen Lentefeestgeluid van duizende choralen,
En Gy neemt ze aan, ô God, Gy die ze in 't harte schept!
Geene aard die 't dichtvocht uit onzuivre bronnen lept,
Geen hart dan 'tgeen Gy-zelf in 't dorstend boezemhijgen
Tot U, tot 's levens wel, vergund hebt op te stijgen!
ô Zalig wien Gy 't schenkt! ô Dat ik 't smeeken mocht,
Één drop slechts, slechts één drop van dat Genadevocht!

1825.

Digitized by Google

*

POËZY.

——— *Cui mens divinior.* ———

HORATIUS.

Zing met daavrende oorlogstonen
 Waar de woeste moord in brult,
't Blinkend loof van zegekroonen
 Dat des strijders hoofd omhult:
Brom den donder der musketten —
 Kletter 't ramm'len van het staal —
Bruis het brieschen der genetten —
 Na, in Dichterlijken praal.
Kweel het tripplend maagdereien,
 't Ruischen van den zilvren vliet,

Door

Digitized by Google

Door den toon der veldſchalmeien
En het piepend Herdersriet:
Meng aan 't tjilpend boschgeſchater
Filomeles orgelkeel;
Aan het ſtortend ſtroomgeklater,
't Zuizen van het myrthprieel:
Huppele op uw Cytherſnaren
Liefdelust of oorlogsmoed,
Naar de golving van uw aâren,
Naar het ſteigren van uw bloed!
Welig zal uw zangtoon vloeien,
Als hy aan de ziel ontſtijgt;
Maar, ontbreekt dat innig gloeien,
Arme toonverwoeſters, zwijgt!

Ja, die zang zal boezems treffen,
Hart en zin in kluiſters ſlaan,
Zielen, boven de aard verheffen;
Maar, ô! wierook aan geen waan: —
Tooi geen eigen hartsgévoelen,

Digitized by Google

Met een valsch - ontleende pracht: —
Wacht u, op den lof te doelen
Van een nietig wangeslacht!
Ach! die lof van laag gebroedsel,
Aarde en eigenzucht verkleefd,
Is vergif voor zielenvoedsel,
Dampt de lucht waarin gy zweeft.
Neem uw vlucht in hooger kringen,
Van hun ademwalming vrij,
Dan - alleen is 't waarlijk ZINGEN,
Dan - alleen is 't POËZY!

Ja, uit eigen hart geschoten,
Is de zangtoon ware zang;
Vrij als Edens lustgenooten,
Kent hy kunst - noch regeldwang.
Neen, de vloeistof waar we in drijven,
Is te hoog voor aardsche vlucht,
En, den echten toon te stijven
Eischt een zuivrer Hemellucht.

Waar

Digitized by Google

Waar wy held- of zegepalmen,
  Zomerlust of lentebloem,
Waar wy vreugd of liefde galmen,
  Zingen we EEN-alleen ten roem!
U, ô bron van ZIJN en LEVEN,
  Aan wiens oogwenk alles hangt!
U-alleen zij de eer gegeven,
  Welk een ſtof ons lied omvangt!
Wat wy in het ſchepſel eeren
  Is een dankcijns, U gewijd:
U behoort hy, Heer der Heeren,
  U die door U-zelven zijt!

Dan, wat ſlaan wy ſlappe wieken
  Naar dien zuivren luchtſtroom uit,
Eer het zalig morgenkrieken
  Zich aan 't ſtarend oog ontſluit!
Ach, wat zegt dat vleuglenkleppen
  Als de gave ſlagpen faalt,
Om zich ſteiler vaart te ſcheppen,

Digitized by Google

Waar de dag ons tegenſtraalt!
Doch Gy, GOËL, ſchenkt ons krachten,
Gy, der Hemelharpen lof,
Wien van Serafs, Thronen, Machten,
De eergalm weêrklinkt uit ons ſtof!
Zwak, onzuiver, en ontëngeld
In de ſterfelijke borst,
En met wangeluid doormengeld,
U onwaardig, Hemelvorst:
Ja, Verlosſer, U onwaardig;
Maar, wanneer Uw Geest ons roert,
Uit een hart, door U wilvaardig,
Tot Uw zetel opgevoerd.
Schenk, ô ſchenk hun die U loven,
Dropplen uit uw Hemelwel;
Dat zy 't Aardsch geknars verdoven,
En het vloekgejoel der Hel!

1825.

KERST-

Digitized by Google

*

KERSTFEEST.

'Εν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

I JOANN. IV, 2.

God op aard in 't vleesch verschenen!
ô Mijn ziel, gelooft gy dit?
God, in 't kinderkrebjen weenen,
Met de menschlijkheid vereenen
Als een zondig medelid?
Hy de ellenden op zich laden,
Hy de jammerzee doorwaden
Van ons zondenvol geslacht?
Alle lijden, alle plagen,
Op een aardrijk komen dragen,
Met verdienden vloek bevracht?

Neen,

Digitized by Google

Neen, dit kan geen hart gelooven,
Stort Hy 't zelf niet in 't gemoed.
Oopnen zich de Hemelhoven,
Dale de Englenſchaar van boven
Met dien blijden zegengroet!
Breek, voor ſchrik en donderſlagen,
Gods bevredigd welbehagen
Door de wolken neêr op de aard!
Laat door duizend Englenmonden,
Deze blijmaar zich verkonden:
„ God, uit maagdenſchoot gebaard!"

U, eenvoudig als uw ſchapen
Grazende door Bethlems dal,
U, in onſchuld ingeſlapen,
U, oprechte Herdersknapen
Wekt dat Hemelsch juichgeſchal!
Gy, gy gaat het wichtjen vinden
In de doeken die 't omwinden,
Stort U neêr op 't aangezicht!

Gy,

Digitized by Google

Gy, gy ſtreeft om 't aan te bidden,
En Zijn Godheid in uw midden
  Straalt u door met Hemelsch licht.

Ja, van waar de Zon aan 't rijzen,
  D' eerſten ſtraal op Bethlem ſpreidt,
Naadren Morgenlandſche Wijzen,
Om den God der Eer te prijzen
  In des wichtjens needrigheid; —
Ja, om Hem te voet te vallen
Huppelen by duizendtallen
  's Hemels Machten om die koets; —
En — wy zondaars! wy vertragen
Hem de ſchatting op te dragen,
  Van ons ſchuldig handvol bloeds?

Geef, ô Gy die 't kunt verleenen,
  Geef ons 't overtuigd Geloof!
Ja, Gy zijt in 't vleesch verſchenen,
Om 't verbroken te hereenen,

Ons

Digitized by Google

Ons te ontrukken aan den roof: —
Om een zuiver bloed te plengen,
Dat den afval weêr moest brengen,
Gods getergde wraak voldoen;
Zonde, Dood, en Afgrond vellen,
Onſchuld, heiligheid, herſtellen,
Bracht Ge Uw heiligheid ten zoen.

Stort uw Geest, ô Albehoeder,
Wonderkind en Vredevorst,
Wareldſchepper, Wareldvoeder,
(In die krebbe 's menſchen broeder,)
In de toegeſloten borst!
Geef by onze nederbuiging,
Geef 't Geloof, geef de overtuiging,
Dat Gy ons in 't vleesch verſcheent,
En, door U met God verbonden,
En ontlast van dood en zonden,
Heeft het menschdom uitgeweend!

1824.

ZANG-

Digitized by Google

*

Z A N G Z U C H T.

Πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.

PAULUS.

Wat zing ik, wat zing ik? mijn hart wil een zang,
En tracht zich een voorwerp te vinden;
De drift van mijn boezem weêrzet zich den prang
En is in geen banden, geen ketens, te binden.
Wien zing ik, wien loof ik, dan U die my ſchiept,
Tot leven, tot waarheid, tot zaligheid riept,
Gezeteld op vleugels der winden!

Gy,

Digitized by Google

Gy, God, wil mijn offer van 't zuchtend gemoed,
Daar 't wemelt en kronkelt in 't fteigeren
Als walmen van 't laauwe verwaasfemde bloed,
Den toegang tot U, tot Uw zetel niet weigeren.
Gebied aan den Seraf met zuizende vlerk
Dat hy het om hoog voer' door 't ruifchende zwerk,
Door 't midden der gieren en reigeren.

Door 't midden van 't gieren- en reigrengebroed
Met klaauwen, met fpitfen gewapend,
Het luchtruim beheerfchend met moordenden ftoet,
Naar prooi immer rustloos en grijpend en gapend;
Dat, als zich het hart ter verheffing ontfluit,
Zoo dikwijls de zuchten in 't opgaan vrijbuit,
En nooit ter verdelginge flapénd.

ô Zalig, wiens zuchten, wiens beden, wiens angst
Tot U door den roofftoet mag dringen,
Die, eindloos aan 't loeren, aan 't gieren op vangst,
U 't offer der Uwen fteeds trachten te ontwringen!

Ge-

Digitized by Google

Genadige! ô pletter en bliksem ze neêr;
Of schenk onzen tonen de hemelkracht weêr,
Waar 's Hemels Choralen meê zingen!

Die kracht, waar de Helmacht, de luchtgeest voor vliedt!
Die heiligheid uwer Truanten!
Stort die in mijn boezem, schenk die aan mijn Lied,
By 't vlammende vuur van uw Hemelgezanten!
Zoo keeren mijn zuchten tot louteren dank,
Zoo smelt ik met hun tot één enkelen klank,
Van zalige Hemelverwanten!

1824.

DE

Digitized by Google

*

DE GODHEID.

Duizend duizenden van ſterren prijzen 's Hoogſten heerlijkheid;
Alle Wareldvolle hemelen,
Alle die hun ruim doorwemelen,
Tot in 't eindlooze uitgebreid;
Zeën, wouden, afgrondkloven,
Zijn het die Zijn wijsheid loven,
Op Zijn Godswenk voortgebracht;
Bergen, rots-, en heuvelkruinen
Zijn bazuinen
Van Zijn Liefde, van Zijn macht.

Zal

Digitized by Google

Zal ik dan alleen verſtommen, daar het al Zijn glorie meldt?
Kan mijn zelfbeſef gehengen
Dat ik Hem geen lof zou brengen,
Daar mijn borst Hem tegenzwelt?
Neen ik wil de ſlagpen roeren
Om my tot Hem op te voeren;
Logge geest, ſchiet wieken aan!
Mogen ſlechts dees tranenbeken
Voor my ſpreken,
't Staamlen mag by Hem volſtaan.

'k Stamel, God! maar zie den wierook die in 't tintlend hart ontgloort!
Zoo ik ook met zonneſtralen
Uwen luiſter af mocht malen,
'k Bracht van U geen ſchaduw voort.
Neen, geen ſchepſel durv' ooit wagen,
Dan met de oogen neêrgeſlagen,
U te aanbidden, Bron van 't ZIJN!
Zelfs de Geeſten in den Hoogen
Dekken de oogen
Voor Uws zetels wederſchijn.

Digitized by Google

Stroomen ze, Uter dienst volvaardig en van't heiligstvuur doorbruischt,
In een vloed van Lofgezangen,
Door geen hemelkreits te omvangen,
Die door heel Uw schepping ruischt;
Zelfs die Loftoon, hoe verheven,
Door geen stervling na te streven,
Blijft een veel te zwakke lof:
En wat wierd dan, God der goden,
Aangeboden
Van den aardworm uit het stof!

Wie beveelt miljoenen zonnen, 't licht als praaldosch om te slaan?
Doet miljoenen wareldbollen,
In bestemde kringen rollen?
Trekt aan elk zijn eigen baan?
Wie houdt ze in 't verband gevangen,
Waar ze in evenwicht gehangen
Leven telen en genot?
't Is Uw adem, vol van leven,
Waar ze op zweven,
't Is, Almachtige, Uw gebod!

Al-

Digitized by Google

Alles is door U, ô Schepper! Gy, Gy, ſpraakt: als bobblend ſchuim
Dreven wareldklompgevaarten
Van onmetelijke zwaarten
Door het eeuwig ijdel ruim.
Dwars door lucht en aard en baren
Zwierden tallelooze ſcharen
En bevolkten 't rijk Heelal!
En, wien 't licht der redenvonken
Werd geſchonken,
Huppelden in 't vreugdgeſchal!

Bergen hebt Gy opgeſtapeld, waar der ſtormen kracht op breekt,
Waar zich de oogen langs vermeiden,
En van wie op dorre heiden,
Laafnis uit hun aders leekt.
Met het zachte luchtgewemel,
Met de vochtbron van den hemel,
Matigt Gy het zonnevuur,
En de daauw en malſche regen,
Afgezegen,
Koelt de dorſtende Natuur.

Digitized by Google

Rondom kruiderrijke vlakten toont Gy wouden, hemelhoog,
'tZwerk doorborend met hun toppen;
En Gy vormt uit vruchtbre droppen
Spiegels voor 't beſchouwend oog.
Lieflijk ritſelt, ruischt, en klatert
'tBeekjen dat het dal doorwatert,
En verdubbelt lucht en bosch,
Daar het, door de beemd gekronkeld,
Parelvonkelt
Tusſchen 't groen der Lentedosch.

Spreiden Lentes zachte handen 't bloemtapeet voor onzen voet;
Gouden airen zien wy zwellen,
En de purpren muskadellen
Sieren de akkers met hun gloed.
Alles, van uw hand gegeven,
Is tot blijdſchap, heil, en leven;
Ook de Winter ademt lust,
Wen het aardrijk, met zijn vlokken
Overtrokken,
Als in zachte windſels rust.

'tIs

Digitized by Google

't Is door U dat 's menfchen zielsoog door de ftarrenkreitfen weidt:
Dat hy op 't voorleden ftaren,
Wat hem nadert mag ontwaren;
Zaak en toeval onderfcheidt: —
Dat zijn oordeel weet te mijden,
Wanbegeerte mag beftrijden,
U in zijn beftemming leeft;
En, in 't U geheiligd pogen
't Stof onttogen,
Dood en graf te boven ftreeft!

Wie, wie kan de wondren noemen van uw teedre menfchenmin!
't Onheil-zelf, hoe 't onwijs harte
Tegenworftelt aan de fmarte,
Houdt ons zaligheden in.
Niets dan weldaân, liefdepanden,
Vloeien uit uw Vaderhanden.
Siddert, wie heur gaven wraakt!
Leert gy 't eindloos minzaam Wezen
Slaafs te vreezen,
Als Zijn grimmigheid ontwaakt!

 Maar —

Maar, de middag wordt verduisterd; 't nachtgespuis doorzwermt de lucht;
Schrik en angst stort uit den hoogen,
's Aardrijks bodem wordt bewogen,
Heel de dampkring huilt en zucht.
Zie den stormwind gindsche rotsen
Scheuren, brokklen, nederklotsen,
Als het broze glas vergruisd!
Wouden slingrend uitgereten,
Neêrgesmeten,
Als een grasbloem uit de vuist!

Donkre wolkgebergten stuwen saam met dondrend schrikgeluid.
Midden uit hun zwarte spleten,
Door de horting opgereten,
Breken stroomen vuurvlam uit.
Bosch en bergen blaken, rooken;
Meeren dampen, steigren, koken;
Stroom en zee kent kil noch strand;
Leeuw en tyger vliên en rennen
Uit hun dennen,
En 't gevogelt' plost in 't zand.

Mas-

Masten buigen, kraken, ſplintren, van den fellen golvenſlag:
Wrakken van geſloopte kielen
Voeren 't nat ontſprongen zielen
Waar de ſtroom hen dragen mag;
Met de hemelhooge baren
Nu ten wolken ingevaren,
Dan naar 's afgronds diepſte nacht,
Waar hen 't ingewand der zeën,
't Eind dier weën,
In zijn hollen kerker wacht.

Wie, wie dondert in die wolken? Wie, wie bruischt in 't ſtormgetij'?
Wie verheft die waterbergen
Die des hemels hoogte tergen?
Spreek, verblinde Twijſlary!
Maar gy zwijgt: de ſtorm en donder,
Lucht omhoog, en zee van onder,
Roepen 't U al brullend toe.
Lochen de Almacht vrij vermetel;
Van Heur zetel
Schokt *Zy* 's aardrijk met heur roe.

Digitized by Google

Geef dat de adem van mijn lippen steeds Uw naam vermelden moog!
Laat het nietig onderwinden
Van een worm genade vinden,
Aartsweldadige, in uw oog!
GY die harten proeft en nieren,
Weet wat zucht ons moog bestieren,
Louter ze ons tot zaligheên:
Ach wat driften in ons woelen,
Wy gevoelen,
Maar GY kent ze, GY alleen.

Mag ik eenmaal voor Uw zetel met gekroonden schedel staan,
'k Zal dan met gewaagde tonen
Uwe Majesteit niet honen,
Maar den Hemelharptoon slaan.
ô Gy langgewenschte tijden
Van een eeuwig zielsverblijden,
Spoedt op arendsvleuglen, spoedt!
Brengt my na 't voleindigd zwoegen,
't Waar genoegen,
Vrucht van Jezus offerbloed!

Vrij na Kleist gevolgd. 1825.

LOF-

Digitized by Google

*

LOF- EN DANKZANG.

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ.

LUC. II, 14.

Laat ons hart en tonen mengen;
En den God ten offer brengen
  Die ons met zijn licht bestraalt;
Wiens aldwingende Genade
Ons in Jezus zoenbloed baadde,
  En op Hemelbrood onthaalt!

Digitized by Google

Toon en harten, ſtem en ſnaren,
Ademtocht en bloed en aâren,
Vloeien, ſtroomende, tot één;
Steigren op naar 't lied der Engelen
Om in éénen zang te mengelen,
Aard- en hemeling gemeen!

Maar, in 't bloed uit Jezus wonden
Afgewasſchen van de zonden,
Met Zijn eigen vleesch gevoed,
En in Hem als wijngaartranken
Ingeworteld, zijn er klanken
Voor het dankende gemoed?

Zijn er zangen om 't verrukken
Van een boezem uit te drukken,
Van verderf en doodſchrik vrij?
Zijn er tonen uit te denken,
Om 't gevoel een ſtem te ſchenken,
Boven Englenmelody?

Ja,

Digitized by Google

Ja, zy zijn er. Schuldvoldoener,
Zondedelger, Godverzoener,
  Waar Uw Geest ons hart doordringt,
Daar is 't, dat in vreugdetranen
Die den weg ten hemel banen,
  De ader van den dank ontspringt.

Schenk Gy ons dien Geest van leven!
Laat Hy onze borst doorzweven,
  Dierbre Heiland! stort hem af!
Dan vermogen onze klanken,
God en Heiland, U te danken,
  Voor, en eeuwig na het graf!

1825.

LOF-

Digitized by Google

*

L O F Z A N G.

De gantsche aarde aanbidde U en psalmzinge U!

PS. LXVI, 4.

Groot is de Heer! ontelbre hemelen,
Zijn 's Allerhoogsten throongesticht;
Zijn wagens, wolk by wolk die door de luchttrans wemelen;
Zijn rossen, 't bliksemlicht.

Het morgenrood is 't wederschijnen
Der zoomen van Zijn rijksgewaad;
En aller zonnen glans zinkt weg in nachtgordijnen,
Voor d' enklen wenk van Zijn gelaat.

Ge-

Digitized by Google

Genadig ziet Hy uit den hoogen,
Op 't aardrijk neder, en 't herleeft.
Hy fronst: De ſteenklip ſcheurt, in laaie vlam gevlogen,
En de as der wareld beeft.

Looft de Almacht met uw ſchitterſtrålen,
Gy, lichten die Zijn burchttrans ſiert!
Gy, aarde, zing Zijn lof met duizenden Choralen,
En, zonneheiren, vreugdeviert!

Bruischt Hem ter eêr, ontembre baren!
Rivieren, ſtroomen, ruischt Zijn lof!
Buigt, ceders, kroon en top; neigt, wouden, loof en blaåren,
Voor Zijnen naam in 't ſtof!

Brult, welpen uit de woestſte ſtreken,
En zingt, gy orglend pluimgeſlacht!
En rotſen, die de vlam Zijns blikſems heeft ontſteken,
Rookt wierookoffer aan Zijn macht.

Loof,

Digitized by Google

Loof, Weêrgalm, Hem in dubble klanken!
Natuur, barst uit in melody!
En gy, ô Vorst der aard, vliet weg in bruisschend danken,
Tot enkle harmony!

U heeft Hy boven al beschonken,
U met gewiekten geest begaafd,
Die, gloeiende, en genoopt van onuitbluschbre vonken,
Door lucht en wolkgespansel draaft.

Ja, roem Hem, die, geen lof behoevend,
Ze U afeischt t' uwer zaligheid,
Niets vordrend, en geen hart dan tot zijn heil bedroevend;
Maar 't zuivrend daar het schreit.

Hy vergt U 't dankbre zielsverheffen
Tot Hem, als bron van 't eenig goed!
Schud af den trek naar 't kwaad, met de aardsche wanbeseffen,
En treedt wat laag is, met den voet!

Geen

Digitized by Google

Geen morgen moog ter kimm' verrijzen,
Of, sterveling, werp u neêr in 't stof,
En paar uw hart en stem om 's Hoogsten naam te prijzen,
Aan aller schepslen lof!

Ja, loof in zonneschijn en regen
En waar de storm de lucht beroert,
Waar 't aardrijk zich ontsluit voor nieuwen Lentezegen,
Of 't winterweêr den stroom bevloert.

Betrouw Hem midden in de vloeden,
En zing Hem immer dank en prijs!
In pest, en hongersnood, zal Hy de zijnen hoeden:
Zijn Heilgunst ten bewijs.

Ô! Gy, de God van mijn betrouwen,
Hoe hebt Ge ook my uw zorg betoond!
Gy hebt me, in uw genâ mijn Heiland aan doen schouwen,
En 't hoofd met 's wareld smaad gekroond.

Digitized by Google

Bewaar me, ô Heer, uw dierbre gaven!
Wat toch behoef, wat vrage ik meer?
Moge ik (laat andren vrij om goud of glorie ſlaven,)
Slechts leven t' Uwer eer'!

'k Zal, wilt Gy 't, weêr in 't woeſte dwalen,
In uwe Vaderzorg te vreên,
En wachten blij gemoed de koeſtring van Uw ſtralen,
Door 't akeligſte duiſter heen.

Ik eer by 't ſchuimen van de baren,
In elke watergolf Uw macht,
By 't buldren van den ſtorm met dankbaar zielsbedaren,
Als waar de kalmte lacht.

'k Wil, eischt Gy 't, berg en rots beklimmen,
En 't lichaam baden door de wolk,
En duizlen niet van vrees by 't aaklig tegengrimmen
Van de aan mijn voet ontſloten kolk.

Geen

Digitized by Google

Geen leeuw, geen tijger zal ik ſchroomen,
Hoe fel hy met de tanden blikk';
Want Gy, die de Almacht zijt, hebt me in Uw ſchuts genomen
En veiligt my van ſchrik.

Ik zal mijn hoofd ter nachtrust ſtrekken
En ſluimren zonder zielsangst in,
Tot dat me Uw morgenſtond van 't leger op zal wekken,
En voeren tot Uw dischgezin.

Ja, brei' de Hel met dubble woede
Vervolging, moord, en gruwlen voort;
'k Rust veilig, ongeſchokt, en zeker van Uw hoede,
Op 't nimmer feilbaar woord.

Schokk' de Aarde of ſcheur' zy voor mijn voeten;
Roll't kleed des Hemels zich in één!
Geen nood! ik zal mijn God op 't Rijksgeſtoelt' begroeten;
Hem leve en ſterve ik, Hem-alleen.

Vrij gevolgd naar Kleist. 1825.

Digitized by Google

*

WET EN EUANGELIE.

Uit barſtend vuur en gloënde bliksemvlammen
By 't ſchokken van 't gebergt' en 't ſplijten van de rots,
Klonk dwars door 't hart van Jacobs ſtammen
De ſtem des vreesſelijken Gods.

De uit evenwicht en rust geſlingerde Aarde
En Hemel ſcheen ontwricht en van één ſchrik verplet,
Toen de ijsſelijke vloek zich paarde
Aan de onverbiddelijke Wet:

„ Ver-

Digitized by Google

„Verwaten zij, en deel' met 's afgronds ſlaven,
„De ſtervling die aan iets van deze Wet ontbreekt!
„IK ben het, die mijn recht zal ſtaven,
„En 't op den roekelooze wreekt!" —

ô God der wraak! verdelgend Alvermogen!
Wie is hy, die Uw recht vervullen kan in 't ſtof?
ô Wend dien blikſem Uwer oogen,
Vernietigd ware op wien hy trof!

ô Horeb, berg van ſchrik en boezemijzing,
Wat brengt ge aan 't ſiddrend volk naar Isrels naam genoemd,
Dan 't plettrend vonnis van verwijzing
Dat alles in het jammer doemt?

Ach, anders klonk u 't Hemellied in de ooren,
Ontwaakte Herdrenſchaar in 't blinkend Efrata:
„Aan de Almacht eer by de Englenchoren,
„En Adams ſchuldig kroost genâ!"

Digitized by Google

Ja, Jezus heeft den vloek der Wet ontbonden,
God vergt ons niet meer af, of schenkt het in Zijn bloed:
Hy, by vergeving onzer zonden,
Herschept Zijn Wet ons in 't gemoed.

Geen vrees, ô God! geen vrees voor Uw bevrijde!
't Is dankgevoel alleen, 't is dank die hem vervult.
Het hart dat ge U ten tempel wijdde,
Smaakt Jezus borgzoen voor zijn schuld.

Zijn eenge lust is, U, den Ongezienen,
Te aanbidden in het stof, te aanbidden in Uw Zoon;
Zijn lust, zijn heil is 't, U te dienen,
In dank versmolten voor Uw throon.

Drie-eenige, ô, maak ons dit heil volkomen!
Verhoed ons 't glibbren op deze aardsche gladde baan!
ô Laat ons Uw genadestroomen
Den brand van 't dorstend hart verslaan!

Zwak

Digitized by Google

Zwak zijn we, ô God! wy, 't werk van Uwe handen,
En ach! misvormd, van U en van ons-zelf ontaart:
Maar Gy, ontvonk onze ingewanden,
ô Geest, wiens adem om ons waart!

Wy vreezen, neen, geen Horebs felle vloeken,
Maar flechts 't ondankbaar zijn voor 't eindloos gunstbewijs;
Maar 't overromplend zielverkloeken,
Der moordflang van het Paradijs; —

Maar d' angelhaak der lichtbedwelmde zinnen;
Maar de onmacht van het hart als 't in den ftrik verwart: —
ô Doe Uw geest de zege winnen
Op 't zich fteeds vaster worftlend hart!

Zwak zijn we; maar wy durven ftrijden,
GY ftrijdt in ons: Uw fterkte is zwakken toegezeid.
Wat vreezen die uw naam belijden,
Reeds de Uwen van voor de eeuwigheid!

1825.

Digitized by Google

*

BEURTREI.

Currat ovis, repetens a te sua pascua, Pastor!

FORTUNATUS.

Waarom dwaalt gy, schuwe lammeren
Langs die onafzienbre hei'?
Hier, hier is de vette wei',
Ginds een schouwtooneel van jammeren;
Vlijt u onder 's Herders staf
Die u dezen veldgrond gaf!

Lokken u de bonte kleuren
Van een valschen bloemhof uit;
Laaft, verkwikt u aan de geuren
Van dees thijm en 't heidekruid.

Hier

Hier moogt gy uw lust verzaden;
Hier in zuivre plassen baden;
Hupplen, in 't verfrisschend groen;
Blijft gedwee, onnoozle schapen, waar zijn arm u mag behoên!

Ginds omgrimt U fel van tanden
't Aartsvijandig wolfgebroed,
Onverzaadbaar naar uw bloed,
Gierende om u aan te randen.
Vlijt u onder 's Herders staf,
Lieve lamm'ren; wijkt niet af!

Schijnen u de middagstralen
Somtijds wat te fel op 't hoofd;
Laat geen nieuwsgiere oogen dwalen
Waar dat boschjen schuts belooft.
Daar, daar loert de felle roover;
In de lommer van dat lover
Is de schuilplaats van zijn woên.
Blijft gedwee, onnoozle schapen, laat uw Herder u behoên.

Digitized by Google

Hy, hy kent de veldgewasſen
'tHeilzaam voedſel, u bereid.
Waar zijn trouwe hand u weidt,
Zal de dood u niet verrasſen;
Buigt, u onder 's Herders ſtaf:
Moedwil loopt in eigen ſtraf!

Waar zijn trouwe wachters waken,
Daar is veiligheid en rust,
Zal geen vijand u genaken;
Zoekt, ô zoekt geene andre lust.
Hier in thijm- en klaverſtreken,
Hier by de onverdachte beken,
Moogt gy hart en lust voldoen:
Blijft gedwee, onnoozle ſchapen, laat uw Herder u behoên!

1824.

AAN

Digitized by Google

*

AAN 'T VADERLAND.

Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἀνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;
GAL. V, 7.

Ons Voorgeſlacht, vol echten Christenmoed,
Droeg ieder deugd in 't onvervalschte bloed.
't Erkende een God, en, dankbaar voor Zijn zegen,
Vertrouwde 't nooit op wijsheid, goud, of degen.
Herroep die deugd, die Godvrucht, in uw ziel,
Als 't kroost van hun, voor wie de Dwangzucht viel!
Geen dapperheid, geen kunst van ſchrandre listen,
Maakt Volken groot, maar de inborst van den Christen.
De moed is vlam, wier flikkring 't oog bedriegt,
En, niet gevoed, in de ijdle lucht vervliegt;
En ſchranderheid moog andren ſtrikken zetten,
Zy ſtruikelt zelv en ſtort in eigen netten.
Wees Godgetrouw, keer tot uw Heiland weêr,
ô Vaderland, en niets behoeſt ge meer.

Gy tracht vergeefs Zijn geesfels af te wenden,
Volhardt ge ſteeds Zijn recht, Zijn eer te ſchenden;
Wees eenmaal weêr het oude Nederland,
Uit golf en bloed getogen door Zijn hand,
Aan 't juk ontſcheurd van 't alvermogend Spanje,
En aan Zijn dienst geheiligd door Oranje;
't Verdrukt Geloof ten heul en toeverlaat;
In tarwoogst rijk ten ſpijt van 's vijands zaad; (*)
Ondankbaar ſoms en in den plicht bezweken,
Maar vol berouw, en nooit van God geweken;
En, werdt gy ooit met valſchen geest vervuld,
Te rug gebracht na overtuigde ſchuld,
En, na dien val, hoe diep in 't ſtof getreden,
Op nieuw verrijkt met dubble zaligheden.
Neem in dees nood, door valſchen waan vervoerd,
Geen Hel te baat die op verdelging loert.
Neen, zwicht voor God, en leer Zijn geesſelſlagen
Met toeverzicht, met onderwerping, dragen.
Waan, zoo uw hart durft opſtaan tegen God,
Geen heer te zijn, geen meeſter van uw lot,
En ſtort uw kroost geen beestlijk gif in de aâren

Of

(*) Matth. XIII, 25.

Digitized by Google

Of 't voor Zijn wraak uw panden kost bewaren.
Balddadigen, ontchristend en ontmenscht,
Erkent de Macht, door macht noch list begrensd,
En buigt u neêr; en, woeste dwingelanden,
Legt geen gemoed in Godgevloekte banden.
Wat rukt ge 't brood uit 's braven nijvre hand
Die niet met u zich tegen de Almacht kant?
Barbaren, beeft! of, kunt ge, wordt nog feller!
Hy leeft, Hy naakt, de Godlijke Alhersteller.
Zijn roede snerpt en slingert om u rond,
Hangt over u, schokt waatren, lucht, en grond;
De Wraakfiool wordt dondrend uitgegoten,
Het perk des tijds in bliksems afgesloten,
Het eind genaakt. Voer nog uw tyranny
Tot hooger top, het Christenhart is vrij;
't Erkent geen juk, geen wet van onverlaten,
Weêrspannigen, die God en Heiland haten.
Ja, moorden ze ons! wy sterven welgemoed,
Maar vallen nooit de macht der Hel te voet.

1824.

STAND-

Digitized by Google

*

STANDVASTIGHEID.

Ἐν ἑνὶ πνεύματι μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου.

PHIL. I, 27.

Ja daar zijn nog Godgezinden,
Scharende onder JEZUS vaan;
Die in ſpijt der wervelwinden
Ongeſchokt in 't harnas ſtaan.
Laat het Noord verwoeſting blazen,
't Zuiden blaakren met zijn gloed;
Niets zal ooit hun hart verbazen,
Niets verdooft hun heldenmoed.

Jezus ſtort hun kalmte in 't harte,
Hoe de noodſtorm bruischt en giert,
Hoe de nevelnacht verzwartte
Waar de moedwil rond in zwiert:

Hel

Digitized by Google

Hel en wareld ſaamverbonden
  Rukken brullend op hen af!
't Oog gevest op Jezus wonden
  Sluit de muil van Hel en Graf.

Worſtlen wy met eigen boosheid
  In het hart nog wortelvast!
En — geweld noch Duivlen loosheid
  Die den Christenmoed verrast!
Zien wy op tot die ontferming
  Die ons opriep tot den ſtrijd;
En wy misſen geen beſcherming,
  In Zijn bloedſtroom ingewijd.

Gy, Verlosſer, nooit volprezen,
  Gy ſtaat immers aan mijn zij',
Wat is me ooit met U te vreezen
  Die Uw grooten naam belij'!
Gy, Gy kent Uw keurelingen,
  Willig in Uw wapendosch;
Hen die Uwe glorie zingen,
  Wat U tegenſtaat ten trots!

Ja,

Digitized by Google

Ja, de Blijmaar is verkondigd:
Jezus heeft voor ons geleên;
Door Zijn Godlijk bloed ontzondigd,
Zijn wy met dien Heiland één.
Aan die rots is geen verwrikken;
Veilig op heur grond gevest,
Zal geen ſtormvloed ons verſchrikken,
Door den vijand opgeprest.

Hier, van Zijn belofte zeker,
Wachten wy 't ontzachlijk uur,
Dat Hy, langgetergde wreker,
Nadere in verteerend vuur:
Dat Hy wat hem moog weêrſtreven
Met Zijn oog verplettren zal,
En de zijnen voer' ten leven
Op de wrakken van 't Heelal!

1824.

Digitized by Google

*

AAN DEN ONCHRISTEN.

Die den ſchuldige geenzins onſchuldig houdt.

EXOD. XXXIV, 7.

Wat wilt ge een God die uit den hoogen
Met heilige onbezoedelde oogen,
Op 't zwervend menschdom nederziet,
En vlek noch zonde kan gedogen
In 't ſchepſel dat Hem hulde biedt?

Hoe moet ge voor Zijn gramſchap duchten,
Met hoe veel ſchriks Zijn aanſchijn vluchten;
Daar 't om Hem blikſemt op de ſchuld!
Met welk eene angst uw boezem zuchten,
Van zelfverwijting opgevuld!

Wat

Digitized by Google

Wat offer weet gy op te dragen,
Dat aan Zijn reinheid kan behagen,
Terwijl Zijn vloek u ſtort op 't hoofd;
Dat uw vertwijfling kan verjagen,
Uw fellen boezemneep verdooft?

Rampzaalge! zoek, ja zoek een hoede
Voor Zijn gerechte toornewoede
In even machtige als Hy-zelf; —
Eene offerand die voor u bloede; —
Op aard, in zee, of ſtargewelf!

Helaas! waar zoudt ge een ſchepſel ſpeuren
Dat u Zijn' aangreep mocht ontſcheuren,
Of in uw plaats voldoening gav'? —
Wat offer zal Hy waardig keuren
Om u te ontkoopen aan de ſtraf? —

Gy, Christen, kent het, voor uw zonden!
Het heeft met bloed, en dood, en wonden,
Voor u geboet en afbetaald:
't Is in Gods eigen Zoon gevonden,
Met 's Vaders heerlijkheid omſtraald.

Ga,

Digitized by Google

Ga, zoenverloochenende Heiden,
Uw valsche-deugdenleer verbreiden;
  Uw God is geen rechtvaardig God:
En wee u, durft ge HEM verbeiden
  Die met der menschen waanzin spot!

Zijn wraak zal eens zich doen gevoelen,
Uw zelfroem zal geen gloed verkoelen
  Door dolle hovaardy getergd. —
Geen zee die 't vloekmerk af zal spoelen!
  Geen afgrond zelfs, die u verbergt!

Doch neen: keer tot Hem nog dit heden!
Verzaak den blinddoek van uw reden!
  Nog heden biedt Hy u genâ.
Omhels die voor u heeft geleden!
  Veellicht is 't morgen reeds te spâ.

1825.

*

L I E F D E.

Πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

ROM. III, 10.

Liefde, ja, is Wetvervulling!
  Liefde, maar (mijn ziel,) tot wien?
  Mogen wy die waarheid zien
Zonder valsche schijnomhulling!
  Ach, wat liefde heeten mag,
Is in 't hart niet opgesloten,
Spruit niet uit in dorre loten,
  Maar verhemelt ons gedrag.

'T Is

Digitized by Google

'T Is geen week, hartstochtlijk zuchten;
Schreien by eens anders pijn;
't Jammer deelen in den schijn,
Maar er d' aanblik van ontvluchten
Met een half-afkeerig hart:
't Is by 't weenen ook verzachten,
't Oor niet leenen aan de klachten
Waar de hand gevorderd werd.

't Is, met ijver toe te snellen,
Waar de bede nog vertraagt:
Onverschrokken, ontvertsaagd,
Zich ten doel des moedwils stellen,
Waar men de onschuld vloekt of moordt;
Met vervolgden willig lijden,
En voor de eer zijns Heilands strijden,
Wien geheel ons bloed behoort.

't Is aan God en Heiland hangen,
Voor Zijn glorie gants gevoel,
Vrij van aardsche zucht of doel,
Koud voor lage zelfbelangen;

Met een onbeklemd gemoed,
In betrachting van zijn plichten,
Waarheid leeren, Godsdienst ſtichten,
En 't bezeeglen met zijn bloed.

Dit is Liefde; dit, ô Christen,
't Kenmerk dat u onderſcheidt
Van 't berekenend beleid,
't Geen bedrog en waan vernisten,
Daar 't in ſchuldige eigenbaat,
Eigenzucht, en zelfverheffen
't Geen de wraak van God zal treffen,
(Louter Duivlenmom,) beſtaat.

ô Beware ons Uw genade,
Groote Goël! ja, verhoed
Als ons hart een' plicht voldoet,
Dat het in dien modder bade!
Neen, roei alle zelfheid uit,
't Onkruid, dat alle oogenblikken
't Zaad op d' akker wil verſtikken,
En geſtadig weêr ontſpruit!

Digitized by Google

Ach, wanneer wy 's naaſten plagen,
Waar hy opziet naar omhoog
Met een weemoedtraan in 't oog,
Door een poging helpen dragen,
In die weldaad blij te moê;
Gy (ô goedheid, nooit volprezen!)
Acht het U in hem bewezen,
Schrijſt het ons als offer toe. —

Doch! wat offer! — Ledige airen!
En die biên we Uw reinheid aan? —
Ja, Gy laat den wil volſtaan
Van behoeftige akkeraren;
Maar erkennen we onverbloemd,
Dat we U niets ten outer brengen,
Of 't met zondigheên vermengen,
Door Uw heiligheid gedoemd.

Neen, daar is geen Wetvervullen,
Geene Liefdekwijting aan;
't Is gemaskerde Eigenwaan,
Waar we ons vruchtloos meê verhullen.

Gy, die zondaars roept en redt,
Laat ons Uw verdienfte kleeden,
Zy, door geene onheiligheden
Als onze ijdle pronk, befmet!

Eigen ze ons, Gy Wetvoldoener,
Weldaånftorter, Offerlam,
Dat ons misdrijf op zich nam!
Val- en Zondenwraakverzoener!
Ons, d' ontrukten Helleroof! —
Ja, Gy zult ons, die hier weenen,
Met Uw heiligheid vereenen
Door verdienfteloos Geloof!

1825.

OP-

Digitized by Google

*

OPWEKKING.

Πᾶν ὅ,τι ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις.

KOLOSS. III, 23.

'k Heb eens den tijd gezien dat, of men juichte of treurde,
't Geen Vaderland, of huis, beroep, of ſtand gebeurde,
Ons allen 't hart en 't oog ten Hemel heffen deed
En 't heiligde aan 't gemoed in vreugdgevoel en leed.
Die dagen vloden. 'k Zag de Heidnenwijsheid rijzen
En wroeten tegen God, by gunst- en ſtrafbewijzen;
De dank der welvaart werd geen' God meer toegebracht,
Maar vrucht van eigen vlijt of ſnedigheid geacht.

 Doch

Digitized by Google

Doch plagen.....? Ja, 't was God die ze op ons af deed ſtorten,
Wiens arm de ſterving door geen poging kon verkorten,
Die, menſchenmacht te hoog, de werker was van 't kwaad,
En ook, wien 't onheil trof, ten zeekren toeverlaat:
Hy bleef 't, die ſtraffen kon, en redden, en behoeden.
Doch eindlijk, 't kwam zoo verr': Ook zelfs in 't felſte woeden,
Geen ſlagen van Zijn hand, hoe vreeslijk, troffen meer,
Maar vielen op een grond van enkel ſteenrots neêr.
't Was blind en woest geval, Natuurkracht, loop der tijden;
Die 't menſchelijk verſtand kloekhartig moest beſtrijden,
Met eigen kracht en kunst heldhaftig temmen, kon,
En, de Almacht-zelv ter ſpijt, wiskunſtig overwon.
Men riep niet meer: „ ô Volk, verneêr u, kus de roede,
Buig neêr in asch en ſtof; beveel u 's Heilands hoede,
Vast, ſterf der wareld, met haar zondige ijdelheên,
En Hemelterging, af; en, ſmeltende in geween,
Verbid het zwaard der wraak, verdelgend uitgetogen;
Verloochen heel u-zelf voor 't ſtraffend Alvermogen;
Geef d' ongelukkigen, geef de armoê in haar nood,
Van 't (met uw zweet beſproeid) nooddruſtig, eerlijk brood,

En

Digitized by Google

En zegen 't door een hart, vol oodmoed onder 't geven,
En in erkentlijkheid tot d' Eignaar opgeheven,
Die 't u verwaardigt meê te deelen, Hem ten prijz',
En in wiens naam gy geeft in hartlijk dankbewijs."

Die lesſen, ſteeds geprent in ware Nederlanders,
Zijn thands verouderd. Ja! de Geest der Eeuw ſpreekt anders.
Men geeft uit hoogmoed, uit een vleiende eigenmin;
Of, dringt de deernis-zelv by 't week gemoed zich in,
Uit zucht om 't ſcheurend hart by 's Vaderlands ontheiſteren
Met zelfvoldoening van menschlievenheid te pleiſteren,
En, zonder wroeging van 't geweten als 't ontwaakt,
De lust te volgen die des levens hoofddoel maakt. —

'k Erken uw ſchranderheid, die by de ſtervelingen
U-zelf in plaats van God het hart weet in te dringen,
Verleider! Ja, gy ook deelt goud aan de armoê uit,
En koopt daar 't gevend hart u-zelven meê ten buit.
Wat zou 't verſchrikt gemoed tot God en Godvrucht wekken,
't Vermaak der weeldrigheid zal meê tot aalmoes ſtrekken;

 Hier

Digitized by Google

Hier speelt men, dartelt, danst, verdrinkt zich in genot,
En 't strekt tot armengift ter terging van hun God.
Men durft het hoerenloon op Zijne altaren brengen,
Het bloed van onrein vee met zuivere offers mengen,
En HY zal 't zeegnen? HY, die reinheid eischt van hart!
Om 't geld is 't slechts te doen, hoe 't ook vergaderd werd!
Onzinnigen! hangt God, Zijn redden, aan uw giften;
Zijn zegen aan uw spel, uwe ontucht, uwe driften,
Uw schuldige ijdelheid en zondig zingestreel?
Zijn dit de rossen, Hem te spannen in 't gareel,
Op dat Hy aansnelle in bevredigd welbehagen,
En met Zijn oogstraal 't perk bepale van uw plagen,
De roede in 't vuur werp' en Zijn gramschap in genâ
Verwandle? — Durft gy, spreekt, en zegt volmondig JA!

Wat aarzelt gy? hier geldt noch weiflen noch verbloemen.
Is 't God, of Eigen kracht waarop ge u wilt beroemen,
Van wien ge ons redding wacht, herstelling, en behoud,
En wien ge 't Vaderland, u-zelf, uw lot, betrouwt? —
Gy bloost! — Maar is 't van schaamte? ô Dat ge dus mocht blozen,

En

Digitized by Google

En keeren in u-zelf, verwaande roekeloozen! —
Gy bleekt! — Waar 't wroeging, die dees doodverf op 't gelaat
Verſpreidt, wanneer zy 't hart met ſchorpioenen ſlaat! —
Doch neen! zou Zenoos leer, zou die der Epikuren,
Het Euangelie dat u aanſchreit, niet verduren?
In Zenoos ſchool gehard, braveert men God en Hel;
Van Epikuur doorweekt, is 't leven enkel ſpel.
Geen gruweleeuw die God en Zijn Gezalfde lastert,
Geen afgevallen teelt, van eer en trouw verbasterd,
Keert om, ſchoon Enoch-zelf met Noach wederkwam,
En ze op den zondvloed wees en de alverdelgings-vlam.

Maar gy, ô Christnen, gy, uw' Heiland trouw gebleven,
Gy, ſchapen van Zijn ſtal, ſchoon woest uit één gedreven,
Maar die, in 't dolen zelfs, uws Herders ſtem herkent,
Gy, ſmaad eens wareldś reeds in 't hollen blind gerend,
Die nog voor 't Vaderland, door u, door uw gebeden,
Ten prijz' van Oudren bloed en erfgoed vrijgeſtreden,
Op neêrgebogen kniën met diepverſcheurd gemoed
Uw God om redding ſmeekt in naam van 's Heilands bloed;

Die,

Digitized by Google

Die, Christnen, in 't gevoel van zonde en onvermogen,
Niet offrende aan den waan, noch heulend met de logen,
Noch door den rookdamp van hun zwijmelzucht verhit,
Zijn geesfels en erkent, en wettigt, en verbidt!
Stort gy uw giften, u en die ze ontfangen zullen
Tot zegen; de Almacht-zelv zal u de handen vullen
Die ge uitftort: 't is het Hare, en vloeit door uwe hand
Als waterftroomen af, ten heil van 't Vaderland!
Geniet ze in 't geven, maar als giften van d' Alhoogen
Die, ftroomende, in den ftroom uw hart verkwikken mogen;
Doch als uw offer niet, maar, uit Zijn bron geweld,
Langs de oevers die Hy kiest zich fpreiden over 't veld;
Voor wier verfpreiding 't hart met onuitfpreekbre klanken,
HEM hoorbaar, HEM alleen, niet ophoudt van te danken;
Daar 't zich weldadigheid noch fchuldbetaling roemt,
Maar elk te rug zicht op zich-zelven vloekt en doemt.
Mijn broedren! geven wy, als die by d' Ongezienen
(Wy weten 't,) met geen gift, geen weldoen, iets verdienen!
Verlosten, zouden wy ons ftreelen met een loon?
Zocht Jezus 't, die Zijn bloed voor ons heeft aangeboôn;

Ja,

Digitized by Google

Ja, gaf Hy 't, om zich-zelf by ons verdiend te maken;
Of was 't, om lijdend volk aan 't wreed verderf te ontſchaken?
Ach! volgen wy Hem na; ſchudde elk zich-zelven af!
Hy heerſche in onze ziel, die ons hem-zelven gaf!
Zijn Geest doorwemele ons, vernieuwe ons naar zijn voorbeeld!
Hy is 't die naar het hart, geen ijdle daden, oordeelt.
Hem wacht ge, broedren, ja: Hy-zelf ziet op ons neêr,
Hy nadert; geven wy en leven we onzen HEER!

1825.

VER-

Digitized by Google

*

VERLOSSING.

Τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτου;

DAVID EN PAULUS.

Hooger dan de hoogste hemelen is de God dien ik vereer,
Eindloos hooger dan de hoogste van het hoogste Geestenheir,
Dan de hoogste van die Englen, die met halfverdekt gezicht
Voor den luister nederknielen van Zijn ongenaakbaar licht.
En wie ben ik? ik de laagste der voor reden vatbre klei,
Die Zijn hand weldadig bootste, jongste van der schepslen rei:
Die, schoon werkstuk van Zijn handen, van Zijn weldaân overdekt,
Met den gruwel van den afval zich moedwillig heeft bevlekt,
HEM-zelv naar de kroon dorst steken in vervloekten wrevelmoed,
Door geen ziels-, geen lichaamslijden, door geen eeuwigheid geboet:

Die

Die dien gruwel ſteeds herhalend, ieder oogwenk dat hy leeft,
't Leven Hem ten hoon doet ſtrekken, dat Hy ons tot inkeer geeft.
Ach, wat zijt gy, vuil gebroedſel, adder-, ſlang-, en draakgeſpuis,
By den booswicht die hier ademt, dien ik in mijn boezem huiz'!
Zie niet neder, ô mijn Schepper, ô Beheerſcher van 't Heelal!
Wend Uw onbezoedelde oogen niet op zulk een diepen val!
Neen, verberg het in het donker van een ondoordringbre nacht;
Of — verbrijzel, ja vernietig, heel dit doemnisvol geſlacht!

Maar, ô neen, Gy wilt het redden! Gy herſtellen! Heemlen hoort,
Uit den gruwel van dees afgrond breekt een blijde morgen voort.
Hen behoeden, die U haten! hen wier hart van U vervreemd,
U miskent, trotſeert, en lastert, troost by U noch toevlucht neemt;
Tot den laatſten vezel afſcheurt, die het, Zonde en Hel verknocht,
Nog aan hooger, beter wareld, nog aan U, verbinden mocht!
Ach! wat Engel kan het redden? — Heel het zuivre Geeſtendom,
Heel eene onvervallen ſchepping, gaf ons de onſchuld niet weêrom.

Maar Gy kost het, want Gy wilde 't; ja Gy wilde 't, want Gy kost!
Gy, miskende, Gy beleedigd! Gy, Gy zijt het die verlost:

Ja,

Ja, Uw recht eischt ſtreng te ſtraffen, Uw ontferming wil genâ,
En, met dit ons vleesch vereenigd, lijdt Uw Zoon op Golgotha.
Hy, vereenigt met ons lichaam; en, belaân met onze ſchuld,
Heeft Hy, 's menſchen Zoon en Broeder, Uw gerechtigheid vervuld.
Hy vereent met onze zielen die Hy zuivert door Zijn bloed,
Hy doorſtraalt ons met Zijn reinheid en ontzondigt ons 't gemoed;
Hy vertroost ons, en Hy heiligt, door Zijn Geest die ons geleidt
Naar de voetbank voor Zijn zetel, ons voor de eeuwen toebereid.

God van wraak en van genade, die wat ſtrijdigst is, vereent!
Waar, waar leeft hy wien dit wonder, van verbazing niet verſteent?
Wy genadig aangenomen; wy, de zonen van 't verderf,
Tot uw kindren, ô Erbarmer! deelgenooten van Uw erf!
Hoe begrijp ik 't? . . . Maar begrijpen! Hoe begrijp ik dat ik ben,
Ik, die noch mijn eigen wezen, noch het minſte ſtofjen ken?
Neen, geloove ik! — Maar gelooven! Hoe geloof ik? — Is 't aan my,
In dit hart geloof te ſcheppen, ſtaat me Uw eigen kracht niet by?
Neen! ook Gy ſchenkt my 't gelooven door Uw heiligenden Geest,
Gy, die 't offer voor mijn zonden, mijn Verzoener, zijt geweest. —
Die voor 't wentlen aller eeuwen, eer Uw hand een ſtofgrein ſchiep,

By

Digitized by Google

By het Raadsbesluit ter redding 't Goddelijk: HIER BEN IK, riep; (*)
Die, Geliefde Zoon des Vaders, van voor de Eeuwigheid geteeld,
Zich der broze klei erbarmde, die Gy vormde naar Uw beeld.
God uit God, door wien die weldaad uit den Vader nedervloeit,
Zendt den Trooster, den geleider, die ons koude hart ontgloeit!
Neen, geen stervling kan zich redden, ook na die voldoening niet;
Niemand naadren tot zijn Heiland die hem troost en redding biedt;
Niemand kan dit heil verwerven, niemand zoeken, hoe beklemd!
Zelfs geen zucht tot Hem verheffen! God is 't die ons lot bestemt.
Hy verkiest ons uit Genade; Hy, Hy trekt ons tot dat heil:
'tIs niet voor ons menschlijk willen, niet voor't menschlijk pogen veil.
Die ons uit Genade 't aanzijn, uit Genâ verzoening schonk,
Die herschept ons uit Genade door een nieuwe levensvonk.
Duik, ô hoogmoed! eer d' Ontfermer! Enkel niet, en bloote schijn,
Zoudt ge u-zelf der wraak onttrekken, God uw medehelper zijn?
Neen, val neder, smeek genade; smeek, en neem ze dankbaar aan!
Geef Hem de eer, gy stof des aardrijks, en vervloek uw eigenwaan!

Welk

(*) Ps. XL, 8.

Digitized by Google

Welk een Helgeest van bedwelming drijft u, nietig menfchenkind?
Welk een nevel van verwarring die u de oogen dus verblindt!
Deedt ge zelf iets tot uw wording, dankt ge u-zelven dat gy zijt?
Is 't dan eindloos dat uw dwaasheid met den God der waarheid ftrijdt?
Ach! het is de zelfde Helgeest die u eerstmaal vallen deed,
Die u weder d' eigen valftrik in uw eigen boezem fmeedt.
Zelfverheffing, zelfberoeming, eigen kennis, eigen eer,
Zelfaanbidding, ftort u weder in den zelfden afgrond neêr.
Vrijheid — ja, voor 't minst in 't willen — vrijheid is dat tooverwoord
Dat d' onnoozlen onbedachte zoo verbijftert! zoo bekoort!
Al de plagen, al de rampen, waar het menschdom onder bukt,
Zijn de wrange en bittre vruchten, van dien fchoonen boom geplukt.
Alle rampen en ellenden, op den ftervling uitgeftort,
Zijn in 't éêne woord befloten dat zoo teêr geliefkoosd wordt.
Vrijheid denkt het teder wichtjen eer 't het heilloos woord nog weet,
En het fcheurt zich van zijn leiband, en — het ftort in zorglijk leed.
Vrijheid—Jongling, fchuw het denkbeeld eer ge u-zelf verroekeloost!
Vrijheid—fchuw het, lieve fchoone die van maagdlijke onfchuld bloost.
Stervling, zoo ge uw God moogt kennen! Al wie God of Heiland eert!
Schuw 't bedrieglijk woord van Vrijheid, zoo ge uw eeuwig heil waardeert

Vrij-

Digitized by Google

Vrijheid! kennis! ijdle namen, hartverlokkend guichelſpel!
Wat's de vrijheid, wat de kennis, die een ſpruit is van de Hel?
Ware vrijheid, ware kennis, is beſtierd zijn door zijn God;
Is, met God, in God te willen naar Zijn zaligend gebod;
Is, in God Zijn wil en waarheid en te lezen en te doen,
En in 't zelfbedriegend harte geen onzuivre zucht te voên.
Dat's de rechtheid van het harte (wat er anders in ontſtaat,
Is uit invloed van den bozen, of uit aangeboren kwaad;)
Dat's in God te *zijn*, te *leven*; niet zich-zelven te beſtaan,
Maar, vereenigd met zijn Schepper, 't Englendom op zij' te gaan.
Geef ons dit, ô God der Goden! Groote Goël, geef ons dit!
Schenk ons dit, ô Geest des Levens, maak het tot ons eenig wit!
Ja, verliezen wy ons zelven in die ſtroomende genâ,
Die heur ader heeft heropend op 't verzoenend Golgotha!

1825.

Digitized by Google

*

STERVENSHOOP.

Οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου.

JOANN. X, 28.

Hoe zoude ik langer leven vragen?
  Neen, God behoed' my voor dien wensch!
Neen, 'k hang aan 't Goddlijk welbehagen:
  'k Ben aardsche klei., gevallen mensch.
Ik willen? ik mijn lot bestieren,
  In oproer tegen Gods besluit?
Een dwaze zucht den teugel vieren?
  Neen, voer' Hy Zijnen raad slechts uit. —
„Maar vindt ge u wel-bereid tot sterven?
  Dien vreeselijken overgang!

'T Zij

Digitized by Google

’t Zij weinig, ’s warelds lust te derven;
Daar is een andre hartenprang.
Bezoedeld met een reeks van zonden,
Gaapt de afgrond u verſchriklijk aan.” —
Ik vindt mijn troost in Jezus wonden,
Hy heeft voor al mijn ſchuld voldaan. —
„ Gevoelt ge dan uw hart niet knagen
Om ’t geen gy in u-zelven haat?” —
Dit port my, om, dien prang ontſlagen,
Te haken naar volmaakter ſtaat. —
„ Is uw gelooven dan zoo krachtig,
En eigent ge u Zijn zoenbloed toe?” —
Zijn liefde en Heilgunst is almachtig;
Doorgrond ik-zelf wel wat ik doe? —
„ Is dan uw hoop zoo onverwrikbaar,
En tegen Hel en Dood beſtand?” —
Wat is er voor de ziel verſchrikbaar
Die eens zich gaf in Jezus hand? —
„ Doch zoo u ooit ’t geweten griefde,
Wat is er daar uw hoop op rust?” —

Digitized by Google

Op 't diep gevoel van Jezus liefde,
  Die ons de Hel heeft uitgebluscht:
Op Gods onwrikbre voorbeſtemming,
  Die, wat men zorg', voorzie, of tracht',
Geen wederſtand ontmoet of ſtremming,
  Maar ſteeds genadig wordt volbracht.
Hier, hiervoor dank ik U, mijn Vader!
  Die was my ſteeds in 't hart geprent;
Die, hoe ik meer naar 't einde nader,
  Wordt me immer helderer erkend.
ô God, gerust op Uw Genade,
  Volſtrekt onwankelbaar als GY,
Betrouw ik U mijn kroost en gade,
  En in de ſtervensangst ook my.

1825.

✻

'T

Digitized by Google

*

'T STERVENSBOOTJEN.

Πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν;

MARC. IV, 40.

Eeuwig hongren naar genoegen
  Met een onverzade drift,
Eeuwig naar genot te zwoegen,
  Is den ſtervling ingegrift.

Ja die drift is onverzaadbaar,
  Door Natuur on's ingeleid;
Maar de ſtroom is ondoorwaadbaar
  Die ons van dat voorwerp ſcheidt.

Digitized by Google

Zoo wy 't hier van verr' ontwaren,
't Is een ijdel hartewee:
Want doorzwemmen van die baren
Brengt de menſchenkracht niet meê.

Vruchtloos blinkt het ons in de oogen
By een helder morgenlicht;
Aan den oever neêrgebogen,
Wenden wy het aangezicht.

Dan is 't, vlijtig ſchelpjens rapen
Van den lagen waterkant,
Naar de gladde keitjens gapen
Van het opgewelde zand;

Dan is 't, ijvrig rietjens ſnijden,
Blazen op den hollen halm,
En zich kinderlijk verblijden
In den uitgedreven galm;

Dan

Digitized by Google

Dan is 't, op zijn fluiten trotſen,
Uren, dagen, jaren lang,
En met de Echo van de rotſen
Twisten om den bovenzang.

Dus op 't oevergras gezeten,
In die werkelooze lust,
Wordt heel de Overkant vergeten,
En het hart in ſlaap geſust.

Eindlijk zien wy 't bootjen naderen,
Dat ons overvoeren moet:
Nu bevriest ons 't bloed in de aderen,
Op het aanzien van den vloed.

„Och, dat vaartuig met zijn hobbelen
Is zoo rank en ziet zoo zwart;
't Water ſchijnt zoo op te bobblen;
't Wordt zoo aaklig om mijn hart.

Digitized by Google

„ 't Sloeg' eens om! het mocht eens zinken!
Och daar was geen redden aan;
't Ware een hulpeloos verdrinken;
't Denkbeeld is niet uit te ſtaan.

„ Waar het nog een aardig ſchuitjen,
Fraai geſchilderd naar den eisch,
Met een aangenaam kajuitjen;
Ja, dan ging ik graâg op reis.

„ Maar ik hoor den wind zoo ruiſchen;
't Water ſpookt zoo in het rond;
'k Zie het zoo in golven bruiſchen; —
Och ik ga gewis te grond." —

Arme ſukkel! wees te vreden;
Met dien Veerman geen gevaar.
En — gejammerd of gebeden,
't Uur van overtocht is daar. —

„ Och,

Digitized by Google

„Och, ik zat hier zoo genoeglijk
  In te ſlapen in dit groen;
En het kwam my wel zoo voeglijk,
  Morgen d' overtocht te doen.

„Ja, ik wensch wel daar te wezen
  Waar het zoo vol blijdſchap is;
Maar, hoe hoog het wordt geprezen,
  't Smart my, wat ik daarvoor mis." —

Foei, onnoozele! Eerst was 't klagen:
  Hier, hier hadt ge huis noch haard,
Zat in wind- en regenvlagen;
  En — ge dacht u beter waard.

Nu is 't aarz'len by 't vertrekken,
  Kermen dat de tijd verſcheen;
Waarom wilt gy 't u bedekken,
  'k Zie door dat vermommen heen.

Wilt

Digitized by Google

Wilt ge de oorzaak van my weten,
Wat u 't hart zoo angstig jaagt?
't Voelt nu 't dwaze zelfvermeten,
Waar ge u-zelf in hebt behaagd.

Nu is 't twijfelmoedig schroomen
Dat gy daar verworpen wordt,
Dat uw ziel heeft ingenomen;
Dat is 't alles waar 't aan schort.

Doch schep moed! dit wanvertrouwen,
(Valt ge in d' arm van die u riep,)
Zal u voor dat lot behouen,
Vaar gerust door 't grondloos diep!

1825.

GROOT-

Digitized by Google

*

GROOTHEID EN DEUGD.

Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν.

ROM. III, 12.

Ja, Grootheid, Deugd, zijn fraai voor ingebeelde dwazen,
Die, van den hoogmoed opgeblazen,
Omwandlen langs den weg in d' avondzonneſchijn,
En op hun ſchaduw zien, zich 't arme hart vermaken,
En roepen met gezwollen kaken:
„ Ai, zie hoe machtig groot wy zijn!"
Ja de avond van den dag der wareld, reeds aan 't vallen,
Toont dwergjens zich zoo groot by de ondergaande zon;
Maar wacht u, op dien ſchijn te brallen;
Die ſchaduw gaat te niet, gy blijft een Myrmidon.

Maar Deugd? Een heerlijk woord in Filozoofſche boeken,
Doch waar, by wien, of hoe te zoeken?
By God. — Maar zekerlijk, dan is zy 't uwe niet,
Maar gaaf van uit Zijn bron, die ge u niet toe moogt ſchrijven

Om

Digitized by Google

Om de eigenwaarde meê te ſtijven,
Waarop ge u zoo veel dunken liet.
Doch neen! „ Geen ſtervling heeft aan God zijn deugd te danken; (*)
„ Die heeft hy uit zich - zelf (men weet niet hoe,) geteeld." —
Wel, dan zijn 't meer dan ijdle klanken,
't Is lastring van uw God, zoo dra gy ze u verbeeldt.

Neen Grootheid beide en Deugd het masker afgetogen!
En, nietig in onze eigen oogen.
By Hem, by Hem - alleen het eenig heil gezocht,
Die hier op aard 't gemoed de rust der deugd kan geven
En na de dood het eeuwig leven,
Ons aan 't verzoenend kruis gekocht!
Ons - zelf verloochend als verdorven, als verloren,
Onvatbaar uit ons - zelf voor 't allerminſte goed!
En ſluiten we ons en hart en ooren
Voor andre deugd of roem dan in 's Verlosſers bloed!

1825.

(*) CICERO: *Virtutem nemo unquam acceptam Deo retulit.* De Nat. Deor. En hy voegt er by (waarlijk, te recht!) *Nimirum propter virtutem laudamur et in virtute gloriamur, quod non contingeret, ſi id donum a Deo, non a nobis haberemus.* Voorts: *Quis quod vir bonus esſet, gratias Diis egit unquam?* — *Judicium hoc omnium est mortalium, esſe fortunam a Deo petendam, a ſe ipſo ſumendam esſe ſapientiam* (quae in virtute conſiſtit).

Digitized by Google

*

DE TAAL.

Laat ons nedervaren, en laat ons hare ſprake verwarren.

GEN. XI, 7.

ô Hoogſte en dierſte gift, van God ten deel verkregen!
Waardoor de zwakke mensch der dieren ſcepter voert,
Gy Hemelërfdeel, Spraak! gy, grond van allen zegen,
En band, die ons geſlacht met de Englen ſamenſnoert!
Hoe wordt ge thands miskend; verlaagd en neêrgeworpen,
Als opgeſtemd verdrag van 't menschlijk wanverſtand,
Dat nooit vermoeit of walgt van eigen drek te ſlorpen,
En nooit een gift erkent gevloeid uit hooger hand!

Gy,

Digitized by Google

Gy, die, toen menschentrots, God-zelv' in 't schild gevlogen,
Zich onafhanklijk wilde als aan zich-zelf genoeg,
Voor waarheid uit Zijn bron, verpest werdt met de logen,
En 't dondren van Zijn wraak hen over 't aardrijk joeg,
Verdeeld, verstrooid als zy, in wangeluid ontaarde;
Verduisterd als hun brein, verdorven als hun hart,
Geene éénheid, licht en kracht, geen kennis meer bewaarde,
Maar tot omwolkte nacht en geestverwarring werdt!
Ach! telkens meer en meer door misbruik en verwenning,
En waanwijs onverstand naar willekeur verkracht;
In ketenen geprangd door blinde zelfmiskenning,
En altijd meer verwoest by ieder nieuw geslacht!
Gy, die de zelfde zijt met die onschatbre Reden,
Geroemd, maar even zeer mishandeld en verzaakt,
En die, van 't Eeuwig licht ons in den schoot gegleden,
Den stervling hier op aard tot beeld zijns Scheppers maakt.
Wat werdt ge? — Laf gezwets; onzinnig woordenkleppen,
Waarvan men noch 't verband noch d' eigen aart beseft;
Waarvan geen enkle klank by 't tong- en lippenreppen
De ziel van die ze ontfangt, naar 't Eeuwig Woord verheft.

Is

Digitized by Google

Is 't wonder, zoo gy dus tot wangeluid verbasterd,
Tot voertuig worden moet der lesfen van de Hel,
Tot vloekfpraak van dien geest die God en Heiland lastert,
Of, ijdel luchtgefchal, verachtlijk kinderfpel?
Ach, mocht men eenmaal nog in uw geheimnis dringen,
In U den God des heils als in zijn beelt'nis zien!
Hoe heerlijk werd uw lot, verdwaasde ftervelingen!
Hoe zou de Geest van God in aller hart gebiên!
Maar neen, Hy heeft ze aan u, verleiders, toegefloten;
Gy blaft, gy tjilpt, gy tiert, in opgezwollen waan:
Uw wantaal is een blijk hoe diep ge zijt verftooten;
Hoe wijd van 't geen ge waart; hoe fnellend naar 't vergaan!
Ja, vloek ruste op het hoofd dier laffe dwingelanden
Die 't beuzlig ragkoord flaan om vrije pen en tong;
Onwetend Ezelsras en drijvende onverftanden,
En de Overheerfching waard die 't Vrijheidsliedtjen zong!
Gáat, allen die 't verftand met de eer hebt afgezworen,
Ja, draaft doldriftig voort op 't ingeflagen pad:
Maar, wie uit Neêrlandsch bloed tot vrijheid zijt geboren,
Bloost, dat ge in flavenband u-zelven dus vergat!

Digitized by Google

Gaat, werpt die kluisters af, verbreekt die duivlenjukken
  Van snooden willekeur, uw schoudren opgeleid!
Laat ziel, verstand en hart, bedwelmen noch verdrukken,
  En zoekt het Waarheidlicht voor Helsche donkerheid.
Uw boezem zij verlicht, uwe oogen zullen 't wezen;
  Uw hart ontfang' de glans, die Duivlenlist versmoort,
Zoo zult ge in 's menschen spraak den God der Waarheid lezen,
  En d' invloed der genâ van 't ongeschapen Woord.

Maar denken —? Neen, ô neen, men heeft verleerd te denken;
  Men vult, tot duizlend toe, het hoofd met vreemd gezwets,
Raast in den Franschen roes, en draaft op Britsche wenken,
  Of neemt van Duitschlands grond de wartaal tot zijn les.
Dan rammelt men door een, met daavrend onzinschreeuwen
  En schrijven, naar 't een' zot beliefd heeft voor te gaan;
Zie daar de heerlijkheid, waar in dees roem der eeuwen
  Verstand, gevoel van God, en 't hart voor achterstaan!
Zoo voedt men kindren op, dit maakt men elk tot plichten,
  Pleegt raad en bedelt lof by 't razendst dom gebroed.
Verbeestlijkt dag aan dag, en rammelt van verlichten,

En

Digitized by Google

En roept elkander uit, als of men wondren doet.
ô Gaven onzes Gods, zoo ſnood, zoo hemeltergend
Miskend, veracht, misbruikt in zelfdienst, Hem ten hoon,
Is 't wonder, zoo de wraak, Zijn aanſchijn ons verbergend,
Ter ſtraff' van volk en eeuw zich onverbidlijk toon'!
Almachtige, verkort het jammer dezer tijden,
Voleind uw Godlijk werk, herſtel uw Godsgezag!
Nog zijn er harten, ja, die Jezus zoen belijden,
Nog harten die zich-zelv' de dienst huns Heilands wijden,
Nog zijn er, die de Hel in Jezus naam beſtrijden,
Verhoor, en geef ze een kracht die niet bezwijken mag!

1825.

Digitized by Google

*

RECHTSSPRAAK.

Quod enim est jus, quod neque inflecti gratia, neque perfringi potentia, neque adulterari pecunia posſit.

CICERO.

Waar is, waar was, ooit wet of regelmaat geſticht,
Die voor geen gunst, geen goud, geen macht of invloed zwicht?
Wat wederſtaat op aard dat viertal van tyrannen,
Die dikwijls met elkaâr voor 't onrecht ſamenſpannen,
De weegſchaal zinken doen by 't ſiddren in de vuist
Die ze aangreep, voor een drift die door den boezem bruischt,
De gunst in 't lijnwaad kleedt van menschlijk mededogen,
De ſchittring van het goud ontvlammen doet in de oogen,
Of de eerbied voor 't gezag (hier plichtlijk wederſtaan,)
Den ſcherpen waarheidsblik bedremmeld neêr doet ſlaan,
Of onbemerkt vergif waarvan de herſens draaien
De hand en d' evenaar gelijklijk om doet zwaaien?

Ach,

Digitized by Google

Ach, weet gy 't, wat het heet, gy Rechters, prat op macht,
Als m', in zich-zelv' gekeerd, den rechterplicht betracht;
En God ten tuige neemt by elke vonnisvelling?
Dringt ge al het foltrend door der enge hartbeknelling,
Als zich 't gemoed beproeft voor hooger rechterſtoel,
Of niet een heimlijk iets zich mengt aan 't zielsgevoel,
Waardoor 't geene inſpraak is van onvervalschte waarheid,
Maar, zwakte of wanbegrip als dóórwalmt door haar klaarheid?
Is elk te rugzicht op uw zelfheid afgeſneên?
Doen geen vooroordeel, trek, geneigd-, afkeerigheên,
(U-zelven in dit uur misſchien nog diep verholen,
Maar ingeweven in uw denkwijs,) 't oordeel dolen?
Met één woord, is uw hart zoo onberisplijk rein,
En is 't zoo onbewolkt, zoo helder, in uw brein,
Of de Almacht in wier naam gy 't vonnis ſtaat te vellen,
Den ſpiegel van zich-zelve in u had voor te ſtellen?
Geef andwoord, zoo gy 't durft, rampzalig menſchenkind,
Of ſidder voor den God wiens plaats ge u onderwindt!

Ja, 'k moest, en menigwerf, dien droeven plicht vervullen,

Digitized by Google

En ſmeekte die alleen de waarheid kan onthullen;
Doch wat het inheeft, om zich 't doemwoord van het hart
Te ſcheuren, weet het mijne en denkt het na met ſmart!
Ach, wat is 't blijken in onze oogen, Hartdoorgronder!
Sluipt, by 't volkomenst licht, daar niets dat blindhokt, onder?
Is de overkruisſing-zelv van 'tgeen zich ſamenpaart
Geen oogverſtrikkend net, waar 't oog op ſchemerſtaart;
En kan ik draad voor draad ontraaflen en ontknoopen,
Die dikwerf met den wil in de uitkomst ſamenloopen,
Maar dikwerf zonder wil, ja, tegen wil of wensch,
De ſchijnſchuld wierpen op den ſchuldeloozen mensch?

Neen, nimmer kon mijn mond, dat woord van *ſchuldig* uiten,
Mijn hart tot zekerheid van gruweldaân beſluiten;
't Heeft nooit veroordeeld, nooit verwezen tot de ſtraf:
De Wet was 't, door mijn mond, niet ik, die de uitſpraak gaf.
De Wet-zelv ſchreef my voor, hetgeen by 't vonnisſtrijken
Den Rechter gelden moet voor onomſtootbre blijken.
Haar uitſpraak: *dit is blijk*, berust in 't Staatsverdrag,
En zy is 't, die regeert in 't Rechterlijk gezag.

Waar

Digitized by Google

Waar zulk een blijk beſtaat, zal elk der Staatsbonds-leden,
Als op de ſtem van God den ſchanddood tegentreden;
Hy moge in 't vrij gemoed zijne onſchuld zijn bewust,
Hy ſterft (God voegde 't dus) kloekmoedig en gerust;
Hy is 't den Burgerſtaat wiens wet hy heeft gehuldigd,
Voor 't algemeen belang, hoe ſchuldloos ook, verſchuldigd.
En elke Rechter ſpreekt: Mijn ziel heeft zich bevrijd,
Slechts dienaar van die wet, waardoor wie 't zijn moog lijdt.

Dan, wat al zorgen ter beproeving dier bewijzen!
Hoe deden ze ons het hair van angst te berge rijzen,
Of mooglijk in 't geringst van 'tgeen die wet bepaalt,
Gewankeld worden mocht, geſchemerd, of gedwaald!
Wat kostte 't, eer mijn hart, zich-zelven dorst verklaren:
„ Ik heb mijn plicht voldaan, en vrees geen zielsbezwaren.
„ Zoo zelfs een later tijd hier de onſchuld bracht aan 't licht,
„ Dit bloed verklaagt my niet voor 's Hoogſten aangezicht."

Doch wat, indien geen Wet, maar 't opgevatte meenen,
Waar Wet noch regelmaat een ſteunſel aan verleenen,

 Voor

Digitized by Google

Voor oordeel gelden mag? De feilbre ſterveling,
Hangt, blindlings d' indruk aan die 't argloos hart ontfing,
En durft en daad en wil zijns naaſten ſtout beſlisſen,
En lezen in zijn ziel en haar geheimenisſen. —
„ 'k Ben overtuigd." — Maar hoe? Ja, weet gy wat dit zegt,
Wiens overtuigd zijn van uws naaſten lot beſlecht?
Rampzaalgen, die van 't bloed de bloedſchuld op zich halen,
Dat voor hun wanbegrip nu ſchuldloos zal betalen!
Is u de onmooglijkheid gebleken, dat ge niet
Ten halve, niet verkeerd, geen ſchijn voor waarheid ziet?

Helaas! wie zijn het, aan wier uitſpraak, geen belangen
Van huis en welvaart, maar elks leven af moet hangen?
Zijn 't Grijzaarts, in het recht van jongs af wel doorkneed;
Wier afgekoelde bloed van geen verhitting weet;
Wier lange ervarenis by afgeſtorven driften
Hen ſchijn van waarheid, recht van ſchijnrecht heeft doen ſchiften?
Die 't leven wijdden aan de kennis van den plicht?
In wie een hemelſtraal het Christenhart verlicht?
Zoo zag ik ze eenmaal, ja, met achtbaarheid omgeven,

Waar

Digitized by Google

Waar Englenſtaatlijkheid hen boven 't hoofd te zweven
En zaal en wanden ſcheen te heilgen door 't ontzag
Eens Tempels, dien geen voet onheilig naadren mag.

Zijn 't nog die Eedlen, van Oud-hollands aart doortogen,
Wie Vaadren braafheid, uit de Moederborst gezogen,
Onvatbaar maakt, door 't bloed geroepen tot gezag,
Voor lage afhanklijkheid in denken of gedrag; —
Die, Vorſten achtbaar, wien ze in vrede- en oorlogstijden
Omſtuwden en dat bloed met hart en leven wijdden,
De vaadren zijn van 't volk, hun rijkdom en hun eer;
Beminlijk en geducht in tabbaart, en geweer? —
Neen; van den mengelklomp, uit alle wareldhoeken
Gevloeid, om waar 't ook zij, of brood of geld te zoeken,
En dan door 't dobbelſpel dat lang reeds Handel heet,
Verrijkt met hoopen gouds, in weeldrigheid beſteed,
(En mooglijk uit een ras, met 's Hemels vloek beladen,)
Zal de een en de andre dwaas naar ſchuld of onſchuld raden;
En hy die 't zwaard des Rechts in naam der Godheid zwaait,
Straft naar de dwarrelwind in 't hoofd dier ezèls draait.

Digitized by Google

Zie daar de Britsche en Fransche en algemeene wijsheid!
Werd dan de wareld kindsch, en mijmert ze in heur grijsheid,
Dat onverstand en waan en onbedrevenheid
In alles wetten geeft? dat kennis en beleid
In kluisters liggen met den muilprang op de lippen?
Mag Waarheid dan geen woord, geen zucht zelfs meer ontglippen?
Keert Spanjes dwinglandy met al haar gruwlen weêr? —
Ja, Neêrland, dit's 't gevolg dier nieuwe Vrijheidsleer.
Die stortte uwe outers, die uw Staatsgebouw in duigen;
Die doet u onder 't juk van Hel en Duivel buigen,
Ontneemt u 't menschlijk recht, het brood van uit den mond,
Uw kinders uit uw arm, breekt liefde en Echtverbond,
En stort het weerloos kroost een beestlijk gift in de aâren,
Om alle plagen op uw schedels saam te gaâren.
En gy, gy neemt gedwee het Godloos vloekmerk aan?
Ja, Neêrland, ja gy moet, gy wilt, gy zult vergaan.

Dank zij voor 't minst aan U, ô Koning, welke banden
Den scepter, dien gy voert, belemm'ren in uw handen,
Dat ge ons 't verfoeisel dier Gezwoornen hebt ontscheurd!

Ach,

Ach, zie op 't jamm'rend volk dat aan uw voeten treurt;
Herneem Uw waardigheid, doe elk Uw wetten eeren,
En laat geen onverſtand de waarheid meer braveeren!
Herſtel de Godsdienst in heur rechten, geef ons kroost
Hun dierbren Heiland weêr, der Vaadren ſteun en troost;
Duld geen verguizing van Zijn zoenbloed; ſtoor de ſnoden
Die Hem ontzeetlen, en hun gruwelgeest vergoden!
Hoe! wierp men daarom dan het Pauslijk halszeel af;
Greep daarom Nasſaus hand den zegenrijken ſtaf,
Op dat in 't dom bedwang van laffe Godverzakeren
De blikſem van Gods wraak ons 't ſchuldig hoofd zou blakeren,
En, domplende in den poel van Duivlentyranny,
De vloek verknocht zou zijn aan 't ijdle woord van VRIJ?

En gy, ô dierbre ſpruit die ('t zij in beter dagen!)
Den ſcepter voeren moet, uw ſtamhuis opgedragen,
ORANJE, in 't wiegjen reeds de hoop van 't Vaderland,
In wien de aaloude moed van zoo veel Helden brandt!
Ik weet dat in uw hart, het mijne kan 't gevoelen,
(Wat ſtormen om U heen, wat in uw binnenst woelen,)

De

Digitized by Google

De ſtem des Christendoms zich opheft. Ja 't beproeft
Hoe zeer 't gemoed den God die voor ons leed, behoeft.
ô Zij 't beginſel U gezegend van dit pogen
Der ziel, die in den wensch reeds opziet naar den hoogen!
Van Hem is 't, die U roept, uw ſtamhuis ſteeds bewaakt,
En dien geen Naſſau ooit miskend heeft of verzaakt.
ô Mogen we in uw ſchuts, ô mogen onze telgen
De macht des Heldraaks voor uw voeten zien verdelgen!
Den naam van JEZUS en de Zoenleer in ZIJN bloed
Weêr heerſchen zien op throon, in Staatskerk, en gemoed! —
Weêr heerſchen? — Ja, mijn Prins: wie immer ſamenſpanden,
Zy breekt, als 't machtwoord klinkt, door kerkers heen en banden.
En ja, 't zal klinken! de aard zal ſchokken van 't geluid,
En Jezus naadren tot zijn uitverkoren Bruid.
U wachten tijden, groot, ja grooter dan uw Vaderen
Beleefden. Rust u toe met nieuwe kracht in de aderen;
Hy zal ze U ſchenken. Zie ten Hemel op — en leef!
En — valſche grootheid van de wareldd wingren! beef!

1825.

TEN

Digitized by Google

*

TEN VERJAARDAGE MIJNER WEDERHELFT.

Kan 't zijn! de dag, zoo vaak bezongen,
  Uw feestdag, licht dan weêr voor my,
En zet mijn' uitgeputten longen
  Een nieuwen aâm en veêrkracht by!
Mijn hart, in dofheid neêrgezonken,
Doortintlen nieuwe levensvonken,
  En 't ſtaart Gods Almacht juichende aan.
Mijn Dierbre, ja, wy mogen danken;
Geen borst ontbreekt het ooit aan klanken,
  Van 's Hoogſten weldaad aangedaan.

Zie

Digitized by Google

Zie daar dan weêr een kring voltrokken,
Die 't zonlicht om onze aarde ſloeg!
Een jaar, dat nieuwe wintervlokken
Op mijn gebogen ſchedel joeg!
Een jaar, dat vruchtbaar was in lijden;
Maar rijk in innig zielsverblijden,
Schoon 't lichaam worſtelde in de pijn:
Ach, Dierbre, laten wy de dagen
Die 't grimmig aanbracht, niet beklagen!
Zy mochten ons tot zegen zijn.

Ja, vragen wy ons eigen harte.
Dat, immers, mort niet tegen God.
Verruilde 't de uitgeſtane ſmarte
Wel, voor een blinkender genot?
Of zou, by alles wat ons griefde,
In onze wederzijdſche liefde,
In 't minlijk knaapjen, onze lust,
Geen zalving zijn voor hartkwetſuren,
Die, wat ook 't lichaam moog verduren,
Verzeld zijn van Gewetensrust?

Ach!

Digitized by Google

Ach! zien we op andren, God vergeten,
  Wien, door den walrelddamp verstikt,
In weelde en overvloed gezeten,
  Geen hemellucht de ziel verkwikt.
Ja, wachten we ons, wy stervelingen,
Het hart van andren in te dringen;
  Doch, waar hun lot aan ons bestemd,
Hoe lagen we in dien drom van plagen
Die 't masker van genoegens dragen,
  Als op een folterbank geklemd!

God gaf ons huis- en boezemvrede,
  En deelde ons wat het hart waardeert
In overmaat van Goedheid mede;
  En heeft ons lijdzaam zijn geleerd.
Ach! kan ons hart nog iets verlangen,
Wanneer wy met gebloosde wangen,
  Een dierbare Echtspruit hupplen zien;
De Godvrucht door zijn zedige oogen
In 't argloos hart bespieden mogen,
  God dankende op gebogen knién?

Digitized by Google

Ja, dierbre, God is ſteeds genadig;
'tIs weldaad, alles wat Hy doet.
Wie kent Zijn arm als wonderdadig,
Zoo 't ons niet indrong in 't gemoed?
Wy, de overſtelping aller rampen
Waar beider hart meê had te kampen,
Door Hem, door Hem-alleen ontſcheurd,
Wy — twijflen? Wy — by bange nachten
Zijn blijden morgen niet verwachten?
Wy — treuren als de wareld treurt? —

Neen, dragen we onze last geduldig,
't Vertrouwend oog op Hem gericht:
Nooit zijn we Hem dan 't danken ſchuldig,
Hoe drukkend ze ons op 't harte ligt.
Gevoel het: Wat ons ook bejegent,
Zoo God ons lieve knaapjen zegent,
't Wordt door geen lijden duur gekocht.
ô Dat, wat de Almacht kan verleenen,
Zich op dat dierbaar hoofd verëenen,
En hem gelukkig maken mocht!

Digitized by Google

Dit wenscht uw harte; dit, het mijne.
  Ja, teedre, zij ons 't lijden zoet!
Ja, dat ons 't lichaam zuchte en kwijne,
  Gods hemel wone ons in 't gemoed!
Dit zij ons door dien Geest geheiligd,
Die 't hart voor wrevelzucht beveiligt,
  Die 't zaligt, moedigt, en vertroost!
Dus drage ik ter geboorteviering
U op aan Jezus heilbeſtiering,
  My-zelf, en ons zoo dierbaar kroost.

1825.

Digitized by Google

*

MIJNE EGA.

De Weêrhelft, my door God, tot troost en hulp van 't leven,
Genomen uit het hart en zeegnend weêrgegeven,
Die met my, ééne ziel, door 't zelfde vuur ontgloeid,
In onverdeeld gevoel van liefde ſamenvloeit.

There's in you all that we believe of heaven;
Amazing brightneſs, purity, and truth,
Eternal joy, and everlaſting love.

OTWAY.

AAN

❋

AAN MIJN ZOON TER VERJARING.

ô Eenigfte der huwlijkspanden
  Die God uw' Oudren gaf en liet,
En dierbaarst zegel van die banden;
  In wien hun bloed te famenvliet!
Hoe plechtig zien wy aan de kimmen
Het blij gedenkuur weêr ontglimmen
  Dat u hunn' beden fchenken mocht!
Hoe zielverrukkend blij en teder
Keert hun die ftond van blijdfchap weder,
  Voor Oudren nooit te duur gekocht!

 Maar

Digitized by Google

Maar ô! verheugen zich uw Ouders
  Op nieuw in uw geboortelicht;
Het pak, geladen op hun ſchouders,
  Krijgt jaar aan jaar een nieuw gewicht.
Steeds mocht in uwe kinderſpelen,
Hun boezem onbekommerd deelen;
  Maar hooger klimt eens vaders vrees,
Maar teêrder klemmen moederzorgen,
Naar mate 's levens ſchoone morgen
  U hooger uit de kimmen rees.

Mijn Zoon, de dagen zijn vervlogen
  Van argloos kinderlijk genot;
De toekomst eischt oplettende oogen
  Op 't eerſte ſtrafbevel van God (*).
Erkent, gevoelt gy 's levens waarde?
Erkent gy 't nietig van deze aarde,
  En denkt ge aan plichten van een man;
(De plichten, ieder voorgeſchreven
By de intreê van het manlijk leven!)
  En hoe men die vervullen kan?

Gy

(*) In het zweet uws aanſchijns zult gy brood eten. *Gen.* III, 19.

Digitized by Google

Gy leerde uw God en Heiland kennen,
En eert en bidt Hem hartlijk aan;
Maar om uw loopbaan door te rennen,
Mag 't ledig bidden niet volſtaan.
Zijn wil, Zijn wet is, dat wy werken
In d' ieder aangewezen perken,
En 't brood vergaadren door de vlijt.
't Is plicht, u daartoe op te leiden,
Op dat we u voor dat vak bereiden,
Waartoe ge op aard geroepen zijt.

De Heiland-zelf, in 't vleesch verſchenen,
Hy, God, werd aller menſchen knecht,
En wees ons tot Zijn Vader henen,
Die zegen aan den arbeid hecht:
„Mijn Vader werkt ten allen tijden (*)".
ô Dat wy Hem wien wy belijden
Gehoorzaam zijn met wil en daad;
Zijn les, Zijn voorbeeld, ſteeds betrachten,
En dan op die belofte wachten,
Die in ons hart gegriffeld ſtaat!

Wel-

(*) Joann. V, 17.

Welaan dan, 't ijdle tijdverkwisten
Vaarwel gezegd! Gods gaaf erkend!
Het leven van den waren Christen
Wordt tot geen dwaasheên aangewend.
Eens zult ge een roeping moeten kiezen;
Ach, treurdet ge ooit om 't tijdverliezen,
Uw' Oudren brandde 't op het hart.
ô Moog 't gevoel hen nooit verscheuren,
Dat ze om een weekheid moeten treuren,
Als menig kind tot onheil werd!

Gy weet, hoe teder zy u minnen,
Gy immers mint hen even teêr.
ô Leer de speelzucht dan verwinnen,
Zy doet hun beider hart zoo zeer!
Zy mogen, moeten, 't u gebieden,
ô Leer de kindren-losheid vlieden
Die de aandacht aftrekt van den plicht:
Want immers mag ons hart niet vreezen
Dat ge ooit hun zoudt weêrspannig wezen,
Gy, altijd zoo teêrhartig wicht!

Maar

Digitized by Google

Maar neen, zy vragen 't; ja zy ſmeeken,
  Om 't u te drukken op 't gemoed,
Als 't echt en zekerst liefdeteeken
  Van 'tgeen uw boezem voor hun voedt.
Uw lust was nooit, met andre knapen
Een onbezonnen vreugd te rapen,
  Te dartlen in een woeſte drift,
Om rust en ordning om te ſtooten;
Maar, zedig in u-zelv' beſloten,
  Te hupplen om Gods hemelgift.

Doch de Almacht roept, en voor 't vermaken
  Moet ſtatige ernst en vlijt betracht;
In die is hooger zoet te ſmaken,
  En waar heel 't leven vrucht van wacht.
Wees werkzaam; leer uwe oogenblikken
Verdeelen, kiezen, reeglen, ſchikken,
  Voor de eens u nutte wetenſchap;
En yver, van dit plechtig heden,
In 't noeſtig tijd- en lustbeſteden,
  Slechts moeilijk op den eerſten trap.

Digitized by Google

Ach! lieflijk is het plichtvervullen;
't Is weêrzin flechts die 't moeilijk maakt.
Hoe hard een bast haar moge omhullen,
De pit beloont hem die haar kraakt.
ô Dierbaar kind, wierd de aardſche zegen
Alleen door Oudrenwensch verkregen,
Hy ſtroomde u tegen uit hun borst;
Maar 't is Gods wil, wy moeten zwoegen,
En zonder dit, geen zielsgenoegen!
De last des levens moet getorst.

Gods goedheid, die gy elken uchtend,
Zoo vlijtig aanſchreit in gebeên,
Verhoore ons hart, te Hemwaart zuchtend,
Nu daar ge als Jongling op gaat treên!
Thands is 't een tijd van hartverheffing,
Van echte levensplichtbeſeffing,
Van dankbewijzing voor 't beſtaan;
Door 's levens last zich te onderwerpen,
En de oogen van 't verſtand te ſcherpen,
Om 't ſpoor der wijsheid in te ſlaan.

Niet

Digitized by Google

Niet, dat we u alle lust onttrekken,
Die de Almacht ter verkwikking gaf;
Neen, moog ze u ook tot dank verwekken,
Maar ſcheure uw hart zich daarvan af!
En waart ge als kind uw' Oudren vreugde,
Wanneer ge u kinderlijk verheugde,
Wees thands het gene uw leeftijd eischt.
Grijp thands den wandelſtaf in handen
Op dat ge eens veilig moogt belanden
Waarheen ge als wareldpelgrim reist.

De palterſtok door 't aardſche leven
Is elks beroep dat God hem ſchenkt;
En 't voegt ons langs die baan te ſtreven,
Waar heen de ontzachbre hand ons wenkt.
ô, Leer u dan ten reistocht ſchoeien,
En zoo de zon u 't hoofd mocht gloeien,
Gy zult (ſchoon mat) niet laafloos zijn.
Al loopt de weg door wildernisſen,
Die voedſel, die verkwikking misſen,
Niet vruchtbaar dan in zielsvenijn.

Digitized by Google

ô Daar is 't noodig, niets te vreezen,
En onder 't opzien naar zijn God
Zich-zelv' alleen genoeg te wezen,
En vrije meester van zijn lot.
Dan heeft men voor geen Dwingelanden
Te knielen met gevouwen handen,
Dan vreest men ballingschap noch nood,
En dankt de in vlijt gewonnen gaven
Geen' overmoed van vuige slaven,
Maar eet van God ontfangen brood.

God hoede u, dierbre hoop uws Vaders,
Voor tijden als hy heeft beleefd;
Maar denk aan 't erfbloed in uwe aders,
Dat nooit den dwang gehuldigd heeft.
De Algoedheid laat hen nooit versmachten,
Die 's levens plichten niet verachtten,
Uw' keur beslisse een later tijd;
God-zelf, niet ik, zal 't pad bepalen
Waarop gy de eerkroon moet behalen,
Bestemd voor Godgetrouwe vlijt.

Doch

Digitized by Google

Doch 't zij ge in 't veld der wetenſchappen
 't U toegewezen vak vervult,
Of hen die recht en eer vertrappen
 Door mond of zwaard beſtrijden zult;
De tijd verſcheen voor 't geestverrijken,
Dus, laat u 't harte niet bezwijken,
 Maar maak u 't wichtig perk ten nutt':
Leer God voortaan om ijver ſmeeken,
HY zal uw poging niet ontbreken,
 Die alle zwakheid onderſtut.

Mijn kind, de dag rukt daaglijks nader,
 Dat U mijn vaderzorg ontvall';
Maar 'k ſpreek in naam van aller Vader,
 Die ook uw Vader wezen zal.
ô Wil mijn adem dan ontfangen,
Doch niet met nat bedropen wangen,
 Maar diep door God geroerd gemoed,
En wees uw trooſtelooze Moeder
In mijne plaats ten troost en hoeder,
 Die haar mijn ouderdom vergoed'!

Digitized by Google

Of zoudt ge alsdan voor haar niet leven? —
ô! Doe het reeds van nu af aan:
De kracht die God u heeft gegeven,
Moet niet in ledigheid vergaan.
Neen, durf uws Vaders ſpoor betreden,
Die nooit om ſchatten heeft gebeden,
Maar 't hem van God beſcheiden deel.
Aan werkzaamheid is heil verbonden;
Maar 't brood, in ledigheid verſlonden,
Verſtikt den luiaart in de keel.

Doch gy, mijn Zoon, mijn hoop, mijn leven,
Gy hoort uws veegen Vaders ſtem:
Zijn woord zal u op 't harte kleven
Het geen ik aan het mijne klem!
Ja, 'k mag gerust van 't aardrijk ſcheiden,
De hand van God zal u geleiden,
Zijn zegen rusten op uw hoofd.
Mijn kind, ô hef het oog naar boven;
In u zal ik mijn Heiland loven
Die eeuwig houdt wat Hy belooft!

ô

Digitized by Google

ô GY, de rots van mijn betrouwen,
GY die my nooit verlaten hebt!
ô Doe hem 't Rijk des Heils aanſchouwen
Dat ge eens uit dezen ſlijkpoel ſchept!
Wil, wil die teedre telg behoeden
By de overſtelping aller vloeden (*)
Die 's afgronds Slang op 't aardrijk braakt;
En hou den moed hem onbezweken
Tot dat de morgen door zal breken,
Die eind aan uw vervolgers maakt!

Mijn Lodewijk, wees onverſchrokken,
En klem u vast om Jezus kruis.
Sta pal voor dreigen en verlokken
In 't ongeſtuime volksgedruisch.
HY nadert, waak mijn kind, HY nadert;
Het onkruid wordt by één vergaderd,
En 't graan gezuiverd tot den oogst (†);
Heb altijd, heb den plicht voor oogen;
HY daalt, omgord met Alvermogen,
Welhaast, en 't jammer ſteeg op 't hoogst!

Ik

(*) Openb. XII, 15. (†) Matth. XIII, 30.

Digitized by Google

Ik laat u 't vaderlijk vermanen
  En 't voorbeeld, tot een erfgoed na.
Verëer my niet met ijdle tränen,
  Maar fla mijn trouwe lesfen ga'.
In JEZUS zij uw hoop befloten!
ô Vest haar nooit op wareldgrooten,
  Hun grootheid is een waterbel!
HY komt, omftuwd van Englenfcharen,
En moge u tot dien heildag fparen!
Dit zij mijn wensch by uw verjaren!
  Dit ook mijn Vaderlijk VAARWEL!

1825.

VA-

Digitized by Google

*

VADERZUCHT.

SPREUKEN X.

Het dierbaarst dat ooit mensch bejegent,
Van al wat dierbaarst is op de aard,
Is, met één Zoon te zijn gezegend,
Geheel zijns Vaders liefde waard.
Een Zoon, zijns Vaders les betrachtend,
Zijne ouders eerend met ontzag,
En alles voor den plicht verachtend,
Wat anderen verlokken mag.

ô Gy, gezegende uit den hoogen,
Die in uws Vaders arm geprangd,
By 't luiken van zijn brekende oogen,
Zijn jongsten ademtocht ontfangt!

Zijn

Digitized by Google

Zijn ziel, ten boezem uitgevaren,
Zal niet verschijnen voor Gods throon,
Of eindloos met der Englen scharen
Den zegen smeeken voor dien zoon.
Ja, de Almacht zal die beê verhooren;
Gods Engel, waken om zijn zij';
En 't oog der zaalge Hemelchoren,
Hem volgen door dees woesteny.

Neen, schatten der vergankelijke aarde
Zijn rook, die 't hart slechts walging geeft;
Maar Hemelwijsheid heeft een waarde,
Waardoor de ziel het leven heeft.
God laat d' oprechte niet versmachten
Die deze wijsheid zoekt en vindt;
Maar wat Godloozen samenbrachten,
Verstuift Hy door een wervelwind.
Wees braaf, wees vlijtig; zaai gestadig,
In uitzicht op een spijzende oest,
Op dat die Godshand u verzadig',

Die

Die wat de booze plant, verwoest. —
Mijn dierbre telg, ô wees zachtmoedig!
Vertroost waar 't leed een hart beknelt:
De hand des wreedaarts, fel en bloedig,
Verdort in 't plegen van 't geweld.
De wijze steunt op Gods geboden,
En staat wanneer de booze stort:
Bewandel 't pad niet met den snoden,
Of die des naasten recht verkort. —
Hou hart en lippen, mond en oogen,
In band, en koester liefde en vreê:
Één woord wrocht dikwijls orelogen,
Een wenk bracht haat en doodslag meê.
Laat Wijsheid uwe tong bestieren:
De dwaas spreekt eigen vonnis uit,
En (met zijn' trots den toom te vieren)
Wint schaamte en onwil tot zijn buit.
De wijze bouwt, en 't zal gedijen,
Breidt kennis uit, die zielen laaft;
De dwaas ploegt barre woestenyen,

Digitized by Google

En 't is, tot oneer, wat hy slaaft.
De wijze zal zijn erf omwallen;
De dwaas gaat in 't gebrek te grond,
Zijn sterkte zal tot puin vervallen,
Hoe vast zy ook geworteld stond.
Het pad der Wijsheid voert ten leven;
Maar wee hem, die de tucht versmaadt!
Met 's wareld lusten aan te kleven,
Onttrekt ons God zijn toeverlaat.
De dwaas drijft spel met eigen schande;
Mijn Zoon, hou gy uw boezem vrij.
Die eens met de ondeugd samenspande,
Is 't eeuwige verderf naby.
't Is uit met zielrust, reine weelde,
Waar eens verboden wellust blaakt;
De vrucht van 't nawee dat zy teelde,
Wordt tot des levens eind gesmaakt.
Godloosheid beeft ook zonder reden;
Maar 't is 't Geweten dat hem wroegt;
Dit drijft de siddring door zijn leden,

De

De zielangst, waar hy onder zwoegt.
Dat ſpelt wat eens hem overkomen,
En als een donder treffen zal;
Maar 't kalm genoegen van de vromen
Hangt aan geen weiflend lotgeval.
God leidt zijn gunſteling door de vloeden,
Vervult de wenſchen van zijn ziel,
Ja, zal hem, ſtruikelend, nog behoeden,
En 't hoofd verheffen zoo hy viel.
Genâ, vergeving, en verzoening,
Verknocht zich aan zijn zielsberouw;
En in zijns Heilands ſchuldvoldoening
Blijft Gods beloftenis getrouw.
Stap, dierbre Zoon, met dezen zegen
Het pad des aardſchen levens door!
Eens treên we elkaâr gezaligd tegen:
In deze hoop trede ik u voor.

1825.

Digitized by Google

*

VADERLIJKE LES.

(SPREUKEN III.)

Vergeet, gy adem van mijn leven,
Gy wien mijn bloed door de aders vliet,
De zoon my door Gods gunst gegeven!
Vergeet de ſes uws Vaders niet.

Zy zal de lengte van uw dagen
Verdubblen in het heilgenot,
De vrucht van 's Hoogſten welbehagen;
En zaligen u 't aardſche lot.

Zachtmoedigheid, met liefde en vrede
En trouw aan waarheid, eer, en plicht,
Beſtiere uw voet by elke ſchrede,
En blijve u altijd voor 't gezicht!

Ja,

Digitized by Google

Ja, fier' ze u als een gouden keten
  Den boezem, grif haar diep in 't hart;
En wandel met een rein geweten,
  Steeds onbekend met wroegingſmart.

Vertrouw op God, Hy zal u leiden;
  Niet op uw menſchelijk begrip:
In 't goed van 't kwade te onderſcheiden,
  Verzeilt men lichtlijk op een klip: —

Hy ſchonk ons 't reedlijk denkvermogen,
  Maar vordert onderworpen wil;
Veracht wie wijs is in zijn oogen:
  Gy, maak uw' Schepper geen geſchil.

De Godgetrouwheid teelt betrouwen,
  Staat op Zijn heilwoord onverwrikt,
En is, onvatbaar voor berouwen,
  Wat nog in 't ſtervensuur verkwikt.

Digitized by Google

Beweeg' 't genot van 's Hoogsten gave
  Uw hart tot zulk een dankbaarheid,
Die van de u toegebrachte have
  De vruchten om u heen verspreidt!

Ja, deel wie in gebrek versmachten,
  Van 't uwe, als opgeschoten leen;
Maar sluit geen oor voor jammerklachten,
  Verhard uw hart niet voor geween.

God zal ook u, ook u verhooren,
  U bystaan in wat nood u klemt;
Geen weldaad ging er ooit verloren,
  Het loon heeft de Almacht voorbestemd.

Maar streel in 't edelmoedigst geven
  Uw boezem niet met d'ijdlen waan,
Als of ge iets loflijks had bedreven,
  En meer dan d'engsten plicht voldaan.

Ach!

Digitized by Google

Ach! al ons doen is onvolkomen,
Met zonde en eigenzucht ontsteld;
En 't wordt van God niet aangenomen
Als offer dat tot zuivring geldt.

Neen, in 't gevoel van 's Heilands lijden
En 't deelgenootschap aan zijn bloed,
Zich-zelf en alles Hem te wijden,
Dit geeft Hy-zelf u in 't gemoed!

Moet echter 't leed ook u vervolgen,
ô Wederstreef niet, bid en lijd!
Het vaderhart is niet verbolgen,
Wanneer hy 't dierbaar kind kastijdt.

Laat drift noch wanhoop u beroeren,
Maar neem Zijn slagen dankbaar aan.
Zy zullen u in 't heilspoor voeren:
Hy-zelf is lijdend voorgegaan.

Digitized by Google

Ach, voor- en tegenſpoed verſchelen
Alleen in 't uiterlijk gelaat:
Ook 't wonden van Gods hand is heelen;
Zijn' vrijgekochten deert geen kwaad.

Mijn Zoon! ô moog langs effen banen
Uw leven glijden als een ſtroom,
En nooit beſproeid zijn met uw tranen,
Maar vloeiende van most en room!

Vermochten 't de ouderlijke beden,
Van dag tot dag voor u geſtort,
In de u vergunde zaligheden
Schoot aarde en hemel-zelf te kort.

Doch wat Gods raad u moog bereiden;
Wees in uw Heiland ſteeds getroost!
Wie Hem (en waakzaam) mocht verbeiden,
Die heeft by de uitkomst nooit gebloosd.

Mijn

Digitized by Google

Mijn kind, gy zijt Hem opgedragen,
Zijn eigendom, zijn ſchuts en zorg:
Die alle tranen af zal vagen,
Bleef voor u by Zijn Vader borg!

En ik, wat zoude ik meer verlangen,
Daar ik me in 't graf ter nachtrust vlij,
Dan, ſtervend u in d' arm te prangen?
Mijn hart, mijn zegen, blijft u by.

Gy! denk, in ſmart of dartle weelde,
In 't wareldruiſchen of alleen:
„ De hand die me op zijn doodbed ſtreelde,
„ Wijst me uit het graf naar Jezus heen!"

1825.

Digitized by Google

*

M O E D.

Οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος ἀλλ' εἶναι θέλει.

AESCHYLUS.

Hy wien 't aan moed faalt, om, gewiſſe en God getrouw
En door geen wind geſchokt, zich-zelv' en Hem te leven,
Zoekt troost voor 't zelfverwijt en knagend zielsberouw,
In andren van zich-zelv' een valsch beſef te geven;
Bekleedt zich met een ſchijn dien 't zelfgevoel weêrſpreekt,
Zoekt, bedelt, onderkruipt, verſchalkt, den lof der menſchen,
En, in die wolk van damp, die 't minſte windtjen breekt,
Verbeeldt zich 't geen zijn hart geen kracht heeft zich te wenſchen.
Rampzaalge, keer te rug; wees wat gy wezen moet.
Hou aan de ſteenrots vast, geen drijfwier van den vloed.

1825.

OU-

Digitized by Google

*

OUDERDOM.

Het tiende zevental der jaren, welk getal!
De loop voleindt dus in dit wislingvolle dal
En 'k zie het eindperk. Dank! ô GY die my behoedde
En op wiens ademkracht mijn leven henenſpoedde!
'k Zag vreugde en droefheid, maar kortſtondig; twijfelbaar
Wat op den toetsſteen heil, wat waarlijk onheil waar.
Uw hand ſchonk 't. 't Was dus goed, 'k erken het. 'k Heb genoten,
En lijf en leven by mijn worſtling ingeſchoten
Om 'tgeen ik zelf kende, en echter angſtig zocht,
Of 't voor geduld en zweet op 't aardrijk wierd gekocht.
Wat thands, wat rest my nog van 'tgeen ik heb geſchenen,
Met woelingen verkwist, met zorgen, zuchten, weenen;

Met

Digitized by Google

Met dartlen mooglijk ook; of (liever) met genot
Te veinzen, deels in ernst, en grootendeels in ſpot;
En eindlijk, moê geſold, ſlechts ſchaduw van 't voorleden,
My-zelv' onkenbaar en als ſchaduw weggegleden!
Waar bleef 't, waarin ik als byzondre hemelgift
Eens juichte: doorzicht, vlijt, en Dichterlijke drift
Naar 't ſchoone, zucht en ſmaak voor kunſten? Waar 't vermogen
Dér fijnheid van gevoel, met d'adem ingezogen,
(In ieder zintuig hoogst zorgvuldig aangekweekt,)
Waardoor Natuur (of 't waar) vertrouwlijk tot ons ſpreekt,
En de opgetogen ziel met ſtoute en vaste treden
Zich in de diepten dringt van heur verborgenheden,
Ja, in de wareld meer dan de enkle wareld ziet
Die zich aan 't grof geſtel ten ijdel ſchouwſpel biedt?
Waar bleef dat ſcherp gevoel dat in de vingertoppen
De polsaâr die ik tastte in 't onderſcheiden kloppen
Erkende, in elken graad van ſnelheid, ſlag, of bots,
Bedaard of hevig, zwaar of luchtig, ſtijf of los,
Gelijk of hipplend, glad of hortend, bruiſchend, kwijnend,
Belemmerd, opgezet, vrij, krampig of verdwijnend,
Flaauwhartig of geſterkt, volbloedig, zwak, of kleen;
Als borende als een geest door de overkleedſels heen?

Ach

Digitized by Google

Ach 't is verdoofd, verlamd, en weet met ijdel nijpen
Geen ftuk papier, geen fpeld, geen koorddraad op te grijpen;
't Gebloemte is voor mijn reuk van geur en vaag beroofd;
't Gehoor is me in het oor door lijkgebrom verdoofd
Dat fteeds tot de afreis maant, die meer en meerder nadert,
En roept met ftomme tong: „Uw pakjens gaauw vergaderd!"
(Met reden, 'k fta gereed. Mijn paspoort in de hand,
En als die bengel zwijgt, ik fteek gerust van land.)
Het fcherp gezicht, dat eens met fchrijfpen en penceelen
Een naauwlijks zichtbaar hair kon fplitfen en verdeelen,
In maan- en zonnefchijn met de eigen juistheid zag,
Staart fcheemrende op het fchrift by min dan vollen dag.
De fmaak, fchoon nooit gevleid, en dien ik nooit waardeerde,
Doch fijner dan wellicht één flemper zich begeerde,
Verftompte, en 'k zag hem niet met treurig leedzijn naar:
Hy ftreele of kind of knaap, maar voegt geen graauwend hair.
Doch ftem en adem, die voor waarheid, wet, en rechten
De pleitzaal daavren deed en de onfchuld mocht vervechten,
Verzonk me in 't hol der borst tot piepend wangeluid;
De matte long bezweek; de dorre gorgel fluit.
De fpierkracht is niet meer; de matte fchouders bogen,
Met ruggraat en gebeent' waar 't merg fchijnt uitgezogen;

En

Digitized by Google

En die zich gelden deed, waar 't nood was, als een man,
Werd zwakke grijzaart, die geen zwaard meer voeren kan.
Alleen de moed hield ſtand, onſchokbaar in gevaren,
Die rampen trotſen kan met zuiver bloed in de aâren,
Dat van zijn oorſprong nooit verbastert, maar, is 't plicht,
De dood te moet kan gaan met onverdraaid gezicht.
Geen kleinzing meer van ſpijs by 't wagglen van de tanden!
Geen kokend werken meer der ſlapende ingewanden!
Geen leden, dan verſtramd! De kniën weigren 't lijf
Te dragen, in gewricht en bindſelpezen ſtijf.
Slechts mijmering voor ſlaap, ſlechts duizlen by 't ontwaken,
Verwisſlen, om 't beſtaan tot overlast te maken;
En 't taai geheugen, 't hoofd ten boek- en voorraadſchat
Dien zestig jaar verrijkt en opgeſtapeld had,
Sleet uit, of weigert zich, 't vertrouwde weêr te geven,
En 't ſtormweêr ſloopt de vrucht van 't arbeidvolle leven.
Het oordeel (ach, heb dank ô Hemel, voor die gift!)
Dat beeld by denkbeeld voegt, vereenigt, ſcheidt of ſchift,
Wordt werkloos, daar 't geteelde en vlijtig opgegaârde
In 't half ontledigd brein zijn plaats niet meêr bewaarde,
En de aandacht die de ziel aan 't voorwerp als verbindt,
Met brein en zintuig zwiert als in één wervelwind.

Wat

Digitized by Google

Wat is dit leven dan? Wat bleef er my van over,
Dat nog de prooi kan zijn van d' algemeenen roover?
Een handvol ſtof, (niets meer!) verdroogd en uitgedord,
Dat ſpoedig onder de aard tot wormverknaagſel wordt.
Ziedaar dan 't kunstgeſtel van de Almacht gants tot ſlooпen
Gedoemd, daar 't levenspad ten einde werd geloopen!
't Verſleten kleed, geſcheurd tot draden, rafels, rag,
Bewijst het uitgediend by 't zinken van den dag.
De nachtkoets wordt bereid. Vaartwel, gy aardſche zorgen!
Blijd leg ik 't hoofd ter rust', en wacht den blijder morgen,
Waar blinkende ether en onſterflijk heilgewaad
Het ſlijk vervangen mag dat 'k achtloos achterlaat.

1825.

THEO-

Digitized by Google

*

THEOFRASTUS.

„ *Nu ſterven, daar ik thands in 't honderdst jaar getreden,*
„ *Pas eventjens begin te leeren, wijs te zijn!*"
Sprak ſchrandre Theofrast, en was geheel te onvreden,
En wenschte zich nog eens gelijken leertermijn.
Voor my, des wijsgeers wensch zij mét of zonder reden,
'k Was lang reeds op die ſchool, maar (onverbloemd beleden)
Ik vorderde niet veel, in ſpijt van moeite en pijn.

Doch 't zij dan aan de ſchool, of aan my-zelv' te wijten,
'k Vrees, zoo geen zeventig my dit verſchaffen kon,
't Waar tijd en moeite en geld vergeefs in 't water ſmijten,
Indien ik nu op nieuw dien ſchoolkring weêr begon.
Het gaat hier niet, och neen, dat heb ik ondervonden:
Men leert hier 't a, b, c, en naauwlijks; dat is 't al.
Ik moet naar hooger School (dit voel ik) opgezonden,
Waar 'k eenmaal, zoo ik hoop, de Wijsheid kennen zal.

1825.

ZANG-

Digitized by Google

*

ZANGDOEL.

„Waartoe toch dat eindloos zingen uit een heeschgeworden ſtrot?
„'t Wekt geen aandacht maar verveling en vergaârt ſlechts hoon en ſpot.
„Rust, ô Zanger, op uw lauwren; rust! uw Lente ging voorby;
„'t Is de tijd der bontekraaien, 't is het kille jaargetij'.
„Om den ſneeuwvlok op uw ſchedel ruischt geen adem van Zefier.
„In 't gebrom der Winterbuien heeft het vinkjen ſtem noch tier.
„Zwijg, ja zwijg!"—Neen, laat hy zwijgen, wien geen adem meer doorzweeft,
Wien de zang niet ruischt door de aadren, hart en boezem niet doorſtreeft.
Hy wien Poëzy behoefte, ziel, en levensadem was,
Rust die van zijn ademhalen eer zijn lichaam keert tot asch?
Waarom ruischt het murmlend beekjen? waarom vloeit het ſtroomnat af?
Waarom zuist het popelboschjen, 'tgeen de Lente ſchaduw gaf?
Waarom bruischt het ruim der golven op het blazen van de lucht?
Waarom heft de maagdeboezem van nog onbekende zucht!
Waarom klatert, gromt, en dondert de op elkaâr gedrongen wolk?
Waarom bromt de holle weêrklank uit de diepte van de kolk?

Digitized by Google

Waarom ſchreit de droefheid tranen, en ontfronſelt zich de vreugd,
Bleekt de ſchrik het blozend aanſchijn, de ouderdom de glans der jeugd?—
Vraag d'ondichterlijken ſlechthoofd wien de dichtgloed nooit doordrong,
Die zijn vingers op de Dichtlier naar ontleende lesſen dwong,
Wien de Poëzy der Englen niet uit eigen ader welt,
Wien zijn boezem ſlechts door d'invloed van verhitte herſens zwelt,
Vraag dien onder 't ſylbentellen, onder 't zoeken naar een woord,
Naar een denkbeeld, naar een beeltnis, in zijn barenswee verſmoord,
Waarom zingt gy? Maar men vrage 't aan geen Dichter van natuur,
Wiens gevoel een loutre vlam is, geen in de asch vervonklend vuur!
Deze zingt niet voor een wareld, die, tot enkel ſlijk verlaagd,
't Engelaartig Hemelſche uitdooft, dat zy tegenwreevlend draagt,
Die de borst voor hooger wareld, voor den geest der waarheid ſloot,
En, met opgeblazen waanzucht, zich tot 's Hoogſten ſmaad vergoodt.
Wy, wy zingen wijl wy leven, maar voor de onverlaten niet,
Wien geen Hemelgeest door de aadren, Poëzy door 't harte, vliet.
En, wat kan ons dan verſchelen, nachtegaals in 't Cederloof,
Of er ravens tegen knarſen uit een dorre ſteenrotskloof!

1825.

PRE-

*

PREDIKAATSIEBETRACHTING ONZES TIJDS.

Spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegeryen.

JESAJA XXX: 10.

„ 'k Zou zulk een Preêker weêr gaan hooren?
Vooral niet, beste man!
'k Ben daartoe veel te teêr van ooren,
Ik heb er mijn bekomst reeds van.
Hy tiert als of wy moordenaren
Of dieven, en nog meer,
Ja, schuim van wetverbrekers waren,
En dit, dit tast my in mijn eer.
'k Ben onvolmaakt, als andre menschen,
Maar heb een vrij gemoed,
En zou my-zelv' niet beter wenschen,
En! — 'k doe mijn' evenmassen goed.

Digitized by Google

Wat zijn er niet die van my leven,
Of door mijn gunst bestaan!
En, komt het aan op ruim te geven,
'k Sta immers altijd boven aan.
En dan, dan zal men op my smalen
Als op een slechten boef,
Die zeker tot mijn schuldbetalen
Noch borgtocht noch vermaan behoef?
Neen, ga de man in 't rasphuis preêken!
By lieden van mijn stand,
Al heeft men sommige gebreken,
Is dat wel hooglijk *offensant*.
'k Verloop my niet in booze zonden,
'k Ga 's Zondaags in den preek,
En, wordt dat niet genoeg bevonden,
Ook wel, als 't pas geeft, in de week;
Ik rook mijn pijpjen, speel mijn kaartjen,
En drink mijn glaasjen wijn:
Wat jaagt dien man dan op zijn paardtjen,
Wat raast, wat spuwt hy dan fenijn!

Ik

Digitized by Google

Ik hou van eten en van drinken;
De vroomtjens doen het meê;
Zoo daar een land om moet verzinken,
Dan wordt geheel de wareld zee.
Men gaat somtijds zich eens te buiten,
In . . . wat men juist niet meldt?
Dat heeft men my niet na te fluiten;
Want ik bedek het met mijn geld.
Neen, 'k kan wel andre zondaars noemen,
Wier huichlend fijn gezicht
(Terwijl zy u en my verdoemen,)
Zoo menig onder ons ontsticht.
Neen, 'k kies voor al dat zemelknopen,
Een reklijk Predikant,
Dien 't dom gemeen niet na zal loopen,
Maar lieden van beschaafd verstand.
Daar zijn er toch in onze dagen
Van heel een andren slag,
Die elk met lust en welbehagen,
En zonder aanstoot, hooren mag.

Digitized by Google

Ja! ſpreek men my van deugd en zeden,
Daar ſpiegel ik my in;
Dat is verſtaanbaar voor mijn reden,
En heeft gezonden menſchenzin.
Maar altijd kruipen over de aarde,
En jamm'ren om zijn ſchuld,
Is verr' beneden 's menſchen waarde,
En 't is een ezel die dat duldt.
Neen, laat hy vóor dat eeuwig teemen,
En dreigen met Gods ſtraf,
Weldadigheid tot textſtof nemen,
En zien op 't geen ik laatst nog gaf.
Dat was een ſom die durft men noemen,
Dat klinkt gelijk een klok,
Daar heb ik recht om op te roemen
Men toon' my nog zoo 'n vetten plok!
Ja, zegg' hy liever in zijn bidden,
Vóor al dat bang gejank:
Hier, Heer! zit iemand in ons midden,
Die lof by U verdient en dank.

Niet

Digitized by Google

Niet dat ik 't deed om 't uit te kraaien;
Neen, 't kwam zoo uit mijn hart.
Maar zulke lelijkbooze haaien
Doen iemand als hy 't aanhoort, ſmart.
't Is of geen mensch iets goeds kon plegen.
Dat mocht de Duivel doen,
Daar zeg ik NEEN, *dat 's onwaar*, tegen;
Dat lijdt geen man van mijn fatſoen.
't Is altijd praten van *gelooven*,
Dat 's alles wat men hoort,
En: *al wat goed is daalt van boven*,
En 't kwaad komt uit ons harte voort.
Dat nam men aan in vroeger dagen;
Nu zijn we meer verlicht.
Nu heeft men hun geen les te vragen,
De reden leert ons onzen plicht.
Wat in den Bijbel ſtaat geſchreven
Houdt zeker heel veel goeds;
Maar vrij wat diende er uitgewreven,
Beöordeeld naar den redentoets.

Digitized by Google

Gelooven —? Wel dat zou wat wezen,
Of ik 't begreep of niet;
En — altijd voor de Hel te vreezen;
Een zot is 't, wien dat nooit verdriet.
Neen, vrolijk leven, 't hartjen luchten,
Op goeden wil gerust,
Is beter dan dat angstig zuchten,
Dat allen geest en ijver bluscht."

Zoo sprak, by 't uitgaan van Gods tempel,
Een man, niet van 't gemeen.
Zeg, zijn er meer van dezen stempel? —
Ik wensch met heel mijn harte, neen.

1825.

WIJS-

Digitized by Google

*

W IJ S H E I D.

Ik ben gewaar geworden dat ook dit een kwelling des geestes is.

PREDIK. I: 17.

Wat heet Wijsheid? — IJdel zorgen,
Zelfbedoelende eigenbaat,
Altijd levende in het *morgen*,
Die het hart niet rusten laat.
Altijd rustloos, altijd vreezend,
Altijd loerende op 't geval;
En in 't boek der toekomst lezend
Wat zich nooit vervullen zal.
Altijd met den bril voor de oogen,
Altijd op de brandklep-wacht;
Telkens door zich-zelv bedrogen,
En op nieuwe list bedacht.
Gunst bejagend, aanstoot schuwend,
Huichlend met gevoel van plicht,

Digitized by Google

Eenvouds schijn aan loosheid huwend,
  Met den mom voor 't aangezicht.
Zeker, moet dit Wijsheid heeten,
  God beware ons hart voor haar!
Ze is verkrachting van 't geweten,
  Offren op het Vloekaltaar.
Neen, daar is eene andre Wijsheid,
  Die met stille zielrust paart;
Die ons brengt tot kalme grijsheid;
  Maar zy is niet van deze Aard'.
't Is een Wijsheid van den Hemel,
  En die geeft ons God-alleen.
Zy belacht het dom gewemel
  Van dit nietig hier beneên.
Zy bestaat niet in de regelen
  Van een ingebeeld verstand,
Maar 't standvastig trouwbezegelen,
  Onbekommerd in Gods hand.

1825.

DE

Digitized by Google

*

DE SPOTTER.

Collins, who makes ſo merry with the creed,
He almost thinks he disbelieys indeed;
But only thinks ſo. To give both their due,
Satan, and he, believe, and tremble to.

Zoo lang heeft zich Collins met godsdienstſpot vermoeid,
Dat hy 't Geloof zijn hart geheel waant uitgeroeid.
Hy vleit zich des. Maar neen! om elk zijn recht te geven,
De Duivel en Collins, gelooven toch, en — beven.

Uit het Engelsch van YOUNG.

1825.

PLICHT

Digitized by Google

*

P L I C H T.

De bevelen des Heeren zijn recht (en) verblijdende het harte.

Ps. XIX: 9.

Plicht —? wordt plicht een last geheeten!
Last, den ſchoudren opgetast!
Is aan 't kwijten van 't Geweten
Anders dan genoegen vast?
Is er ander zielsgenoegen,
Zelfvoldoen, of hartelust?
Maakt de plicht ook 't angſtigst zwoegen
Onzen boezem niet tot lust?
Wat is aan een wezen eigen,
Dan, waartoe het is beſtemd?
Moet het naar dat doel niet neigen?
Kan dat kluiſter zijn die klemt?

Is

Digitized by Google

Is het doel waarvoor wy leven
  Geen vervulling van ons *zijn*;
En, dat doel te wederstreven
  Niet noodwendig dwang en pijn?
Neen, hoe verr' ook afgeweken
  Uit den schuldeloozen stand,
Immer is, den plicht te ontbreken,
  Foltering voor 't ingewand.
Immer blijft de plicht een zoetheid,
  Die het het hart met wellust smaakt;
Met gevoel van 's Hoogsten goedheid,
  Die er zich in kenbaar maakt.
Ja, wat is de plichtbetrachting
  (Welk een kwaad ons word' gesmeed),
Wat, dan hoon- en spijtverzachting,
  Dan vertroosting in het leed?
Wat, dan sterking des bedroefden
  Als hy lavingloos versmacht;
Des van 's Vaders hand beproefden,
  Als de wareld hem belacht?
Neen, in 's wareld woest krioelen
  Moogt ge, ô dwalingzieke ziel

'tEi-

Digitized by Google

't Eigen hart niet meer gevoelen,
Daar het aan zich-zelv ontviel;
Moogt ge u, zonder plichtvervullen,
Streelen met geluk in waan;
U met naamverdienſten hullen
Die voor deugd en braafheid gaan:
Aanzien, eer, en ſchatten gaderen,
Of waar dwaasheid vreugd in vond;
Ach met de onrust in uw aderen,
By vervuilde boezemwond!
Moogt ge u in gareelen ſpannen,
Dravende in het ſpoor des doods,
Onder 't juk van zieltyrannen,
Hel- en duivlenſpeelgenoots.
't Is met innig boezemtreuren,
Hoe gy 't voor u-zelf verheelt;
't Hol gelach is hartverſcheuren,
Dolheid, die zich wijs verbeeldt.
Ach, 't is de ijslijkſte aller vloeken
Waar ons God aan overgeeft,
Buiten Hem een troost te zoeken,
En die Wet die in ons leeft.

'k Hoef

'k Hoef geen ſterfuur op te halen
Dat ge nog als verr' beſchouwt;
Maar wat is u 't ijdel pralen?
Laat het niet uw boezem koud?
Laat het u het hart niet ledig,
Hongrend naar een beter goed;
Zonder invloed die 't bevredig',
Zonder zielsbrood dat het voedt?
Ach! den plicht ter zij' te ſtellen,
Zich te ontſlaan van 't geen hy vraagt,
Is een nooit voleindigd kwellen,
Dat met elken uchtend daagt.
Dat geen ſluimer kan verpoozen,
Dat ook 's nachts den ſlaap verbreekt,
En op 't wellustbed van rozen
Met verholen dorens ſteekt.
Zalig, die by 't zonnedalen
Op zijn dag te rug zien mag,
God' zijn offerdank betalen
Voor een plichtentrouw gedrag!
Wat zich 't hart ook op moog dichten,
Wat den tragen geest bezwaart,

In

Digitized by Google

In vermeerdering van plichten
  Is verhemeling op de aard.
Ach, wat ware ons menschlijk zwerven!
  Wat verbijſtrend molenrad!
't Gantſche leven ware één ſterven,
  Zoo het hart geen plichten had.
Hoe gelukkig is de Vader,
  Zwoegend voor zijn huisgezin!
Wat is Gods nabyheid nader,
  Dan zijn Echt- en kindermin!
Hoe gelukkig is de Moeder
  Door het Wichtjen dat zy zoogt,
Daar zy met Gemaal en hoeder
  Op zijn lieve lachjens oogt!
Als zy 't aan haar borst mag ſusſen,
  Aan zijn ſchomm'lend wiegjen waakt,
't Overdekt met duizend kusſen,
  En haar rust daarvoor verzaakt!
Hoe gelukkig, lievende Ouders,
  By vervuldigenden plicht!
Neen, hy drukt niet op de ſchouders;
  Hy bemoedigt en verlicht.

Hoe

Digitized by Google

Hoe gelukkig, die de ellende
  Mag verzachten waar zy knelt!
Pal ſtaan tegen 's afgronds bende,
  Waar het Recht en Waarheid geldt!
Meê het pak mag helpen dragen,
  Waar zijn naaſte neêr by zijgt;
Hem het zweet van 't aanzicht vagen,
  Als hy naar verkoeling hijgt!
ô Mijn God, die Uw genade
  In zijn plichten niet erkent,
Is geen Vader, is geen Gade;
  't Helmerk is hem ingeprent.
Ja, de mensch is hem onttogen,
  En zijn adem is verpest;
Heel zijn Christendom is logen,
  En zijn hoop op 't zand gevest.
Groote God, Gy hartekneder,
  Dierbre Heiland, Gy die redt,
Zendt, ô zendt uw Heilgeest neder,
  Op ons innig zielsgebed!
Overdek ons met uw vleugelen,
  En verſterk ons plichtgevoel;

L Leer

Digitized by Google

Leer ons, alles in te teugelen,
  Wat den liefdegloed verkoel'!
Alles aan den plicht te wijden,
  De overtuiging ſteeds getrouw;
En dat alles af te ſnijden,
  Wat haar kracht verdoven zou!
Trek ons van de ſchijnvertooning
  Dezer nietige aardschheid af;
Geef onze onmacht die verſchooning,
Die ons plaats houdt van belooning,
  En geleid ons over 't graf!

1825.

HOOG.

Digitized by Google

*

HOOGMOED.

Πᾶσα καύχησις πονηρά.

JACOBUS.

Ja, dien Proteus wil ik temmen;
  Al is 't nog zoo'n ſlimme gast,
'k Wil hem eens in kluiſters klemmen,
  Aan de keten moet hy vast.
'k Had hem dikwijls by de ſlippen,
Maar hy wist me ſteeds te ontglippen
  En belachte wat ik deed;
Doch nu heb ik vast beſloten,
Was hy 't duizendmaal ontſchoten,
  Hy zal in den boei geſmeed.

Digitized by Google

'k Heb hem eenmaal leeren kennen,
En zijn Helſche tooverkracht,
Nu met Eenvouds duivenpennen,
Dan met Onſchulds ſchapenvacht;
Nu in ſchijn van loutre goedheid
Die gedwee aan 's Heilands voet leit,
En met zedig vroom gelaat,
Zich als Liefde weet te omwikkelen,
Maar, met de eigenmin te prikkelen,
Wonden in den boezem ſlaat.

'k Heb hem 't momkleed uitgetogen,
En zijn wieken zijn ontwricht;
Naakt, ontmaskerd voor mijne oogen,
Staat hy daar in 't zonnelicht.
Hoe afzichtig! hoe afſchuwelijk!
Neen, geen Duivel ooit zoo gruwlijk!
Hy bracht alle jammer voort.
Was hy me eenmaal ingevaren,
Thands zal ik dat hart bewaren,
Dat mijn' Schepper toebehoort.

Die

Digitized by Google

Die zijn boosheid eens doorschouwde,
  Die hem in zijn naaktheid zag,
En den hartenplooi ontvouwde
  Waar de ziel zich nestlen mag;
Die de handen stout wil roeren,
En de kracht der redensnoeren
  Weet te strenglen met beleid,
Neemt hem zeker eens gevangen,
Klinkt hem vast aan ijzren stangen,
  Houdt hem in de afhanklijkheid.

Ja, zoo dacht ik; ja, zoo dachten
  Duizend andren nevens my;
Maar vergeefsch was kunst en krachten;
  Niemand gaf my 't in dan HY!
Ach, hy speelt met ons en dartelt;
Laat zich binden, maar ontspartelt;
  Veinst zich dood en afgestreên;
Doch zie daar de zware keten
Als een rag van één gereten,
  En hy sleept ons met zich heen.

Digitized by Google

Daar, daar ligt hy neêrgeslagen,
  Levenloos, versmoord, verstikt;
Nu, na zoo veel boezemknagen,
  Wordt dan eens mijn hart verkwikt.
Neen; gelijk een slang ontkronkeld,
Wie de Hel uit de oogen vonkelt
  Daar zy naar een bloedprooi dorst, —
Als een boogpijl losgeschoten,
Of met d' adem ingevloten,
  Vest hy weder in mijn borst.

IJdel worstlen, ijdel pogen!
  Neen, wy zijn hem niet bestand:
Wat zou 't nietig stof vermogen,
  Tegen 's aardrijks dwingeland?
Neen, Gy kunt ons slechts bevrijden;
'k Wil hem in Uw naam bestrijden,
  Groote JEZUS! ô zie neêr!
Hy vermeestert zelfs mijn Reden;
GY kunt hem den kop vertreden,
  Vruchtloos is mijn tegenweer.

Ja,

Digitized by Google

Ja, ik wil hem wederſtreven
Tot den laatſten ademtocht,
Maar het overwinning geven
Is aan Uw genâ verknocht.
Schenk die aan mijn hartebeden,
Aan de zuchten die 't ontgleden
In vertrouwen op Uw bloed!
En de Hoogmoed zal ons vlieden,
Needrigheid in 't hart gebieden,
Met oprechtheid van gemoed.

1825.

Digitized by Google

*

HAIRLOK.

Num tu, quae tenuit dives Achemenes,
Aut pinguis Phrygiae Mygdonias opes,
Permutare velis crine Lycimniae?

HORATIUS.

Ja, beſchouw die blonde vlecht
Die ik op mijn boezem hecht.
Vraagt gy, wie zy toebehoorde?
Wie door zulk een lieve lok
Zulk een zachte zijden vlok
My 't gevoelig hart bekoorde,
Waar mijn boezem ſteeds meê pronkt,
Die mijn oog ſteeds tegenlonkt,

'S Mor-

’s Morgens vroeg en ’s avonds ſpade?
’t Is de lieve teedre Gade,
  Die my God heeft toegevoegd,
  Aan wier hart het mijne zwoegt.

Ja dit hair vol zonnevonken,
Heeft op ’t dierbaar hoofd geblonken,
  En gemengeld met het licht
  Van het minlijkst aangezicht,
In die tederſte aller lonken,
  Die de trouwſte lotgenoot
  Uit een oog vol Hemel ſchoot,
Wen het lachjen van heur lippen,
’t Lieve blijwoord af liet glippen
  Dat my ’t leven wedergaf,
Toen het overwicht der plagen
Die mijn boezem had te dragen,
  My gedompeld had in ’t graf.

Zou ik dan die lok niet eeren,

Digitized by Google

Boven 't fijnste goud waardeeren,
Boven 't flonkerdiamant
Van een kouden borstkarkant,
Boven baggen en sieraden,
Aangebedenste aller Gaden? —
Ja, dat zal ik, dierbre Vrouw,
Als een pand van echte trouw.
Echte trouw, die onverbroken,
Nog 't bevrozen bloed doet koken,
Dat gy eens in vlam gezet,
En uit d' afgrond hebt gered
Van het diepst wanhopig treuren: —
Trouw, die wrevel noch geweld,
Hoe de nijd van zwadder zwelt, —
Die geen tijd of dood zal scheuren.
Trouw, die boven aardschen schat
Boezemzaligheid bevat,
Wonden zalvend, wonden heelend,
Hemelvrucht in 't harte telend! —
Ja, die my zoo dierbre vlecht

Blijft

Digitized by Google

Blijft op dees mijn borst gehecht!

Dierbaar Wicht, ten Huwlijkszegen
Van des Hoogften gunst verkregen,
'k Laat u fchat noch overvloed,
Maar een onverbasterd bloed
Dat zijn oorfprong nooit verzaakte,
Nooit zich laagheên fchuldig maakte,
En wanneer ik van U ga,
Dit mijn liefdepandtjen na.
Pandtjen, voor mijn hart van waarde;
Boven al het goud der aarde!
Gy, befchouw het wen ik fterf,
Als een overdierbaar erf.
Boezem' 't u by 's wareld vlagen
Moed om ongelijk te dragen,
Altijd warme menfchenmin,
Godvrucht en vertrouwen in!
Moed, gelijk dat hart betoonde,
Godvrucht, als dat hart bewoonde,

Kracht

Digitized by Google

Kracht als in dien boezem floeg
Die dit dierbaar kleinood droeg!
Tederheid en Godvertrouwen,
Als die edelfte der vrouwen,
Als die moeder, welker fchoot
U van onder 't hart ontfloot,
Uit wier borst gy zuivre togen,
Deugd en Waarheid hebt gezogen,
Niet in Dichterlijken pronk
Aan heur eeuw ten voorbeeld fchonk,
Maar in 't onberispelijkst leven
God' ter glorie heeft gegeven!
Dit verleene U, ô mijn Zoon,
God van Zijn Genadethroon!

1824.

F A-

Digitized by Google

F A B E L.

D E K R E E F T.

كه بان راستي وراست روي هميشه از سنك جفا سر
كوفته است يا از زخم سنك دم بريده

Waarom zou 't wezen, vroeg de Kreeft,
Dat my het Lot verordend heeft,
Om dus met krabbelende poten
Op zij' of achterwaarts te gaan? —
„ 't Is, zei de ſlang die 't had verſtaan,
„ Op dat ge nooit den kop zoudt ſtooten:
„ Want niemand wandelt recht vooruit,
„ Of vindt den weg bezaaid met ſteenen;
„ Waarop men 't hoofd te barſten ſtuit.
„ De beste weg naar baat of buit,
„ Is altijd langs een omweg henen."

1825.

Uit het Perzisch.

VER-

Digitized by Google

*

VERTROOSTING.

Ὥςπερ κοινωνοὶ τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως.

PAULUS.

Waarvan zoo veel goede lesfen, uit den boezem opgeweld,
Als we een ander willen trooften wien de droefheid heeft bekneld;
Als we eens anders driften fusfen, andren manen tot hun plicht;
En dan, zelf zoo neêrgeflagen als een ftroohalm op ons ligt?
Arme wijsheid, die een' ander, zijn' bezitter-zelv' niet baat,
Toefchiet by eens anders plagen, maar ons-zelv' verlegen laat,
Waartoe dient gy? vraagde ik eenmaal; en hoe menig zegt met my:
Arts, genees uw eigen kwalen, of verzaak aan de artfeny!

Maar, Gy hebt my 't oog geopend, groote Godheid! 'k zie het in.
Wederzijdfche hulpbetooning is de band der broedermin.
Hiertoe wordt ons 't harte vaardig door den prikkel dien 't gevoelt;
't Is die trek ons ingefchapen, die op 's naaften welzijn doelt.

Hier-

Digitized by Google

Hiertoe schenkt God ons licht en klaarheid als het de evenmensch behoeft;
Wen hem de aangreep van de smarte 't lijdend hart heeft toegeschroefd,
Wen de hartstocht, wen verlokking, hem het oog der ziel verblindt,
Dan is 't aan de borst zijns broeders dat hy troost en redding vindt.

Maar, ons-zelven raden, redden?—Neen, Uw goedheid lijdt het niet.
Uit ons-zelf vertroosting putten in bestelping van 't verdriet?
Neen, afhanklijk van elkander, als in onzen Heiland één,
Is ons wederzijds het jammer, als uw' kindren, lotgemeen.
Wee den mensch, die by zijn broeder dien hy weenen ziet, verhardt!
Wee die zich het deel niet aantrekt, dat hem toekomt in zijn smart!
Hy behoort niet, hy verloochent, aan zijns Vaders huisgezin,
Hy, aan 't voorrecht der genade, zijns Verlossers broedermin!

Doch, zoo broeders ons verlaten —? Ach, Gy Vader, slaat ons gâ;
Daar geen troost meer is by menschen, ze is by uwe heilgenâ.
Ach! voor haar, voor haar ontsloten, is de vrije ziel gerust,
Lijdt geduldig, lijdt gewillig, van haars redders trouw bewust.
Dan verwekt Gy, in den honger, de arme Weduw die haar brood
Met den radelooze deele, werpt ons 't manna in den schoot,
Doet de ravens voedsel brengen, de Englen waken over ons,
En herschept den harden steengrond in verkwikkend legerdons.

Neen,

Digitized by Google

Neen, Gy hebt geen menſchen noodig tot het werktuig dat Gy kiest;
Weinig mist hy, U behoudend, die wat wareld is, verliest.
Gy verlaat niet dien verlaatne, die U-zelven niet verliet:
In Uw hand is onze redding, in den arm van menſchen niet.
Doe ons onzen plicht vervullen! met een dankbaar kalm gemoed
Die weldadigheid betrachten die de Christenliefde voedt!
Geef geloof! geef zelfverzaking, die de bron dier liefde zij,
U verheerlijkende liefde, vreemd van Afgodistery!

1825.

LICHT.

Digitized by Google

*

D E V R O U W.

No woman can expect to be to her husband al that he fancied her when he was a lover.

GEOFFR. CRAION.

Het zij! geen Vrouw kan ooit verwachten, haar Gemaal
Dat geen te zijn, wat hy als Minnaar in de weelde
Dier minnedronkenſchap zich zwijmelziek verbeeldde:
De kalmte neemt eens plaats na 't tuimlend bruiloftsmaal.
Doch meer, oneindig meer, kan ze aan dien Egâ wezen,
Wien 't ware Liefdevuur in al zijn kracht doordrong:
Die in heur teedre zucht een reinheid heeft gelezen,
Als meer dan alles is wat ooit een Dichter zong.
Zy kan met heel haar hart in 't zijne ſamenvloeien,
Zoo ze eens geheel zijn ziel, zijn zelfheid heeft doorzien,
Hem niet, haar liefde in ruil voor teêrheid aan wil biên,
Maar, heilig Hemelvuur haar boezem door voelt gloeien;

M Haar

Digitized by Google

Haar hoop, haar heil, haar lust, haar zelfheid hem verknocht;
Hem teedre moeder wordt van eensgeaarte telgen;
Hem lieft gelijk hy is, niet zoo hy wezen mocht;
Geen bittren kelk ontziet om met hem door te zwelgen,
Maar 't lijden-zelf voor hem als Hemelweldaad smaakt;
Onmisbaar vóor zijn hart en tot zijn troost steeds open,
In vreugd hem alles is, in 't leed hem leert te hopen,
En alles buiten hem op 't wareldrond verzaakt. —
Dit kan een Vrouw hem zijn die recht haar hart doorschouwde,
Haar achting winnen kon, en — onverkoelbaar mint;
Ja! meer dan 't geen ooit mensch van 't menschlijk heil vertrouwde;
En dit is 't wat mijn hart, ô Dierbaarste, ondervindt.

1825.

LICHT.

Digitized by Google

*

L I C H T.

'Απαγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ὁ Θεὸς Φῶς ἐστι, καὶ σκοτία
ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία.

JOANNES.

Het huis der menschheid is voor 't zonlicht toegeſloten
Dat van Gods hemel ſtraalt. 't Is duiſter in de kluis.
Wat nu? ge ontſteekt een lamp ten dienst der huisgenooten,
Die flikkervonkt en walmt door 't eng en dompig huis.
Ach! ſlimmer zulk gedamp dan 't eerst onſchaadlijk donker.
't Vergiftigt brein en bloed, men zuizelt, ſtoot zich 't hoofd,
En, dringt een ſtraal daardoor van 't minſte zongeflonker,
Die wordt dan door een wolk van eigenroem verdoofd.
Ontzindenden! bluscht uw lamp, en ziet Gods heilzon dagen;
Wat ſtikt en ſmoort ge u 't harte uit vloekbren wrevelzin?
Ontſluit uw venſters ſlechts en leert het licht verdragen:
't Omſchijnt uw hut, wordt wijs, en laat het willig in!

1825.

Digitized by Google

*

THANDS.

There is no vice so simple, but assumes
Some mark of virtue on his outwart parts.

SHAKESPEAR.

Geen ondeugd ooit zoo flecht of fchaamtloos, of zy fteelt
Van de eene of de andre deugd het masker waar ze in fpeelt,
En de onfchuld door dien mom begoochelt. Onzen dagen
Was 't voorbehouden, om den Helfnuit bloot te dragen,
Die thands de harten met geen affchrik meer vervult.
Ja, openlijk, en 't hoofd met eereloof gehuld,
Wordt ze, op de fchouders van heur aanhang opgeheven,
Met razend feestgejuich waarvan de ftranden beven,
In zegepraal gevoerd. Een dolle Bacchusftoet
(Befchaafder mooglijk, maar nog inniger verwoed,
Daar Pentheus daken fcheurde, en moederlijke handen
Deed wroeten in zijn bloed en lillende ingewanden,)

Vliegt

Digitized by Google

Vliegt met den thyrs vooruit in trippelenden dans
En ſlingert de epperank om de opgeſtoken lans,
En zingt haar 't Evoë, en zwiert de baanderollen
Van Oproer en Geweld in 't voorbedachte hollen
Waarin m' een dommen hoop omwikkeld medeſleept,
Of als een varkenskudde al krijſchend voor zich zweept;
Terwijl de Geest der Eeuw, op zwarte nevelwolken,
Zijn donders buldren doet in 't oor der dwaze volken,
In zielsverbazing door die wondren als verplet,
En bevend neêrgeknield voor 's Afgronds gruwelwet.

Maar wie is 't Helſpook, dus afgodisch aangebeden?
Is 't Wellust, Frankrijks boel, die op den naam van Reden
In 't heerlijk Marsveld by 't ontchristend Heidendom
Het Godgewijd altaar met zoo veel glans beklom? —
Neen, 't is haar Zuster, of haar Broeder, die, in konne
Onzeker, (hier een man, daar vuile Venusnonne!)
Zich eenmaal 't meeſterſchap des aardrijks heeft beloofd,
En, met van 's Hemels hand ter neêr gebliksemd hoofd,
Aan 't hem beſtelpend puin zijns zetels weêr ontkropen,

In gladden slangenhuid de boezems ingeslopen,
En daar in 't zwellend hart met tederheid gevoed,
Op nieuw ten hemel stormt met d' ouden overmoed.
't Is Hoogmoed! Wee eene Eeuw die haar en haar verwanten
Het outer bouwen durft of heur standaarden planten!
Als mieren, in hun nest door 's Wandlaars voet gestoord,
Breekt, waar ze een voetstap zet, een zwerm van gruwlen voort.
Begeerte voedstert haar, en wordt door haar gevoedsterd,
En broeidt op 't addrennest dat ze in heur slijkpoel koestert,
En schraapt en krabbelt met den krauwel, rooft en nijpt,
En zwelgt met oog en hart wat hand noch arm omgrijpt:
En Eer- en Heerschzucht stijft ze en reikt naar 's aardrijks teugels,
Vliegt de Almacht in 't gezicht op zwarte vleêrmuisvleugels,
En tuimelt duizend- en nog duizendwerf daarby,
Maar geeft den staf niet op van 's wareld heerschappy.

Kniel, Neêrlands Israël! zie daar, zie daar uw Goden,
Door hen zijt ge aan het juk der dienstbaarheid ontvloden!
Neen, 't is die God niet meer, die Spanjes heirkracht sloeg,
Die Frankrijk andermaal van uit uw binnenst joeg,

Door

Digitized by Google

Door wondren Englands vloot van uwe ſtranden weerde,
Europa voor uw naam door Nasſaus zwaard verneêrde,
Het Oost en de avondkust in uwe banden klonk,
Uw vlag geleidde op zee waar zon noch noordſtar blonk,
De ſchatten van 't Heelal in uwen ſchoot deed vlieten,
De welvaart in uw ſlib haar takken uit deed ſchieten,
Zijn Kerkbruid op uw grond de zeekre toevlucht gaf,
En ... Doch waar breekt de draad van al Zijn weldaân af,
(Onnoemlijk zijn ze aan u, ondankbaar Volk, bewezen,)
Waarom u de Englen-zelf als Godgezalligd prezen!
't Is Hoogmoed, Eigenliefde, en Heerschzucht, nooit verzaad,
't Is Wellust, Laster, Wraak, en vloekbare Eigenbaat,
't Is, met den Godsvloek op het voorhoofd, Eigenwaarde,
En dweepzucht van 't Verſtand dat zich voor God verklaarde
En Goddlijke eer eischt, wat Gods Almacht heeft onttroond.
Die Almacht wreekt niet meer, hoe fel zy wordt gehoond.
't Ontzach voor Haar is thands belachlijk: Haar te erkennen
Waar' 't Oppermachtig volk misdadig aan te ſchennen,
(De bron uit wie 't gezag van Vorst en Vader ſpruit!)
Dat recht en majeſteit, als oorſprong, in zich ſluit,

Digitized by Google

De plechtigste eeden breekt, zijn Vorst voor zich doet knielen,
En heilge plichten maakt van plondren en ontzielen,
Zie daar de Goden, thands door heel Euroop vereerd,
En zegge een David hier: *De Heer is 't, die regeert!*

Ja, Monsters, Hy regeert. — Afvallige verraders
Uws-zelven, bastaartkroost van Godgetrouwe Vaders!
Hun Geesten zien van voor Zijn zetel naar beneên
En vragen, of gy 't zijt voor wie hun arm gestreên,
Hun bloed gevloeid heeft? Ach! zy vragen 't aan Gods Engelen,
Die de oogen neêrslaan en hun handen samenstrengelen,
Maar zwijgen! — En gy mede, ô Wraak- en Heilprofeet,
Joannes, zwijgt met hun: de Hemel-zelf draagt leed;
De zielen roepen weêr van onder 't outer. Beven
Bevangt de wachters, die den Wreker aan zien streven,
Tot geen kastijding, neen, die de Afval stout versmaadt,
Maar tot verdelging van 't der Hell' gewijde zaad.
Vaar voort dan, beur uw troon, ô Satan, tot de starren!
Ik zie de schuddende aard heur kaken opensparren,
Verslonden wordt hy — en uw aanhang...! Hemel, ach! —

Mij

Mijn oogen, boort, ja boort dien naderenden dag,
Dien dag van wraak, van bloed, van ijzing, van verzwelgen,
Niet in! — Genade, ô God, voor Adams blinde telgen!
Ontſluit hun 't harte; doof 't verbijſtrend fakkellicht
Welks damp hun 't brein bedwelmt, gevoel rooft en gezicht.
Stort, Heiland, ſtort uw Geest, ſchoon roekloos weggezondigd,
Waar Ge uw geheiligd Woord gezaaid hebt en verkondigd,
Waar 't eenmaal wortelde, en zoo heerlijk heeft gebloeid.
Zoo 't onder 't onkruid ſchuilt, het zij niet uitgeroeid!
't Verſtikte, 't kwijnde, 't boog, zich machtloos op te heffen;
't Werd met den voet vertrapt; de hagel moest het treffen,
De wormbeet knagen, en de ſeis van 't Ongeloof
Bedreigt het: Geef gy 't aan den aardmol niet ten roof
Die 't omwroet! Laat de hand van wakkre Gaardenieren
Het kweken! Schenk 't uw daauw om groenende op te tieren,
En vloek den ſprinkhaanzwerm die 't afweidt! In uw hand
Beveelt uw Lamm'renkudde en zich en 't Vaderland!

1824.

Digitized by Google

❋

OVERSTROOMING.

Wanneer zult gy van uwen ſlaap opſtaan?

PROV. VI: 9.

Rijs op, mijn kind, rijs op! de dijk is doorgebroken,
Het water drong in huis en ſtijgt elk oogenblik. —
„Och moeder, 'k leg zoo lief in 't zachte dons gedoken,
„En 'k was daar in mijn droom zoo machtig in mijn ſchik.
„Neen, ſtoor me niet." — *Mijn kind, kom ſpoedig in mijne armen,*
En 'k draag u met gevaar mijns levens door den ſtroom. —
„Och laat ik me in het bed dan eerst nog wat verwarmen,
„'kHeb immers nog zoo'n vaak: wat ſtoort ge me in mijn droom."

Wat

Digitized by Google

De moeder ſchudt het hoofd: *Nog eenmaal! red uw leven!* —
Vergeefs! 't weêrbarſtig kind is trefloos voor haar ſtem.
Wat zal zy? duldt haar hart, dat zy 't ten prooi zal geven?
Neen, ſchreiend zijgt zy neêr, bezwijkt, en ſterft met hem.

Rampzaalge Moeder, maar trouwhartige! ach, wy ijzen
Op 't denkbeeld van uw zucht, uw teêrheid voor dat wicht.
Maar wat, als wijd en zijd de wareldgolven rijzen,
Waar moederzorg noch vlijt ter redding iets verricht!
Gy, zondaar, ken u-zelf. De waterſtroomen klimmen,
De ſtroomen van 't verderf; rijs uit uw ſlaapzucht op!
Doch neen, gy ſluimert voort, vermaakt met ijdle ſchimmen,
Gods liefde roept vergeefs. — Uw bloed zij op uw kop!

1825.

'T

*

'T GRASVIOOLTJEN.

Qui benè latuit, benè vixit.

HORAT.

Bekoorlijk is uw bloeien,
ô Purpren violet,
Om wie de Zefirs ſtoeien
In 't dichte klaverbed.
ô Laat u door de bladen
Uw geur toch niet verraden,
Noch 't blinken van uw ſchoon;
Maar leer gelukkig wezen
In roem en lof te vreezen,
En uiterlijk vertoon. —

Maar

Digitized by Google

Als, onder 't gras ontloken,
De nederige bloem,
Zoo leeft in schaâuw gedoken,
Verdienste zonder roem.
Maar ach! daar trekt zy de oogen;
Der duisterheid onttogen,
Verzwelgt zy eer en lof;
Wordt driftig aangebeden;
Dan, met den voet getreden,
Als onkruid in den hof. —

Ook dit is u te wachten,
Wie de Eerzucht sloop in 't hart.
Zy teelt ontruste nachten,
En dagen vol van smart.
Haar morgenschemer flikkert;
Maar ach! het zonoog blikkert;
De heldre kim verschiet;
De lucht is vol van dampen;
En 't leven gaat in rampen,
Met al zijn hoop te niet.

1825.

Digitized by Google

*

O N M A C H T.

Richte als der frie voghel tüt,
Der durch die friheit die er hat,
Uf daz gelimte zwi gestat.
Als er des limes danne entsebet,
Und er sich uf ze fluhte hebet,
So klebt er mit den füzen an;
Sus reget er vedere, und wil dan,
Da mit gerüret er daz zwi
An keiner stat, swie kum ez si,
Ez en binde in und mache in haft,
So slacht er dan uz aller kraft
Dar unde dar, und aber dar,
Unz er ze jungeste gar,
Sich selben vehtende über siget,
Unde gelimet an dem zwige liget.

GOTTFR. V. STRASSB. *Tr. u. Is.* (in 1230.)

Gelijk een duif, ontslipt aan 't net,
Zich op een lijmstang nederzet,
En als zy dan den leem besesft
Zich daadlijk wel ter vlucht verheft,
Maar, aan de voeten vastgekleefd,
Vergeefs met hals en wieken streeft.

Zy

Digitized by Google

Zy roert de ſlagpen, zweept de lucht,
Zet borst en adem uit en zucht,
En trekt en rukt uit al heur macht,
Maar ſpilt haar overſpannen kracht,
Tot ze, afgeworſteld en verſtijfd,
Aan 't doodlijk twijgjen hangen blijft.

Zoo is de neêrgeſlagen ziel
Die eens in 's wareld ſtrikken viel,
't Verzoeken doorſtond van de lust,
En dan, op eigen kracht gerust,
Zich moedig op betoonde deugd,
In opgevatten waan verheugt.
Verheffen wil ze zich voortaan,
En tracht de wieken uit te ſlaan;
Maar neen, der Zelfheid vastgekleefd,
Is 't vruchtloos wat zy woelt en ſtreeft;
Haar ijdel pogen mat haar af,
En wanhoop ſtaat by 't gapend graf.

ô God, ô Heiland! ô zie neêr,
Bevrijd ons van den valſchen leer,
Die, 't oog op zeedlijkheid gericht,

Zich

Digitized by Google

Zich toejuicht om betrachten plicht,
Zijne eigene onmacht niet gevoelt,
Om eer of zelfvoldoening woelt,
Van eigen wil of eigen kracht
Onzondig doen of pogen wacht,
Zijn gantsch bedrijf niet doemenswaard,
Niet vloekbaar voor zich-zelf verklaart,
Maar, met de logen in 't gemoed,
Een aanſpraak op verdienſte voedt.

Wy, neen, we erkennen met het hart,
In 't diepst gevoel der zondeſmart
Ons-zelf en elke wil en daad
Bezoedeld, ja, in oorſprong kwaad.
Gy, reinig ons en hart en zin,
Stort ons den geest der waarheid in,
En heilig dien Gy riept en trekt,
Hoe diep met zonden overdekt,
Als wien Ge uit vrijmacht van genâ
't Verlosſingsbloed op Golgotha
Ter zielsverzoening vloeien deedt
Voor die zich 't meest onwaardig weet.

1825.

Digitized by Google

*

G E R O N.

Sicelides Musae, paulo majora canamus.

VIRGILIUS.

De alvoênde Moeder, steeds in arbeid voor haar kroost,
Hing (na een negental van maanden, onverpoosd
In immervolgende oogst van bloemen, voedzame airen,
En boomooft,) afgemat en uitgeput van 't baren,
Het blanke nachtgewaad der winterslaapkoets om,
En vlijde zich ter rust by 't stormend windgebrom.
Haar weduwlijke koets omringden geen akkoorden
Van juichend vooglental; maar 't hagelklettrend Noorden
Stortte in verwoedheid neêr door 't graauwe mistgordijn,
En liet geen aanblik toe van zichtbren zonneschijn;

Digitized by Google

Als Geron, neêrgedrukt van innig zielsbezwaren,
Zich neêrzette op een tas van afgeschudde blaåren,
En 't hijgend hart ontlastte in dezen jammertoon.

ô Beemden, waar nog korts en Ceres en Pomoon
En Flora, hand aan hand, de bosschen en valleien
Vervulden met gejuich van dartelende reien,
Thands dor en eenzaam in een doodelijken slaap,
Hoe dikwerf zag ik u als jonge Herdersknaap,
Als man, en eindelijk als Grijzaart, dus versteven,
En in vernieuwde jeugd met grooter pracht herleven.
Maar thands, nu 't ijzren lot dat bloem en bloesfems rooft,
De sneeuw van zestig jaar my ophoogde op het hoofd,
Mijn nek van 't zware juk des levens neêr doet zijgen,
De kniën wagglen doet en onder 't lichaam nijgen,
Wat Lente wacht my weêr die dees mijn kruin hertooit,
Mijn wang en voorhoofd van der jaren kreuk ontplooit,
Vernieuwde sappen in mijn aadren om doet vlieten,
En 's levens smaakloosheid my weder leert genieten? —
Ach! vruchtloos hoopte dit de Grijzaart. 'k Had als gy

Een

Een Lente; eilaas, voor eens! Die Lente ging voorby,
Een Zomergloed doortrok mijn aadren, bloed, en ſpieren,
Doorkookte my met moed om 't hart den toom te vieren;
Een later Herfst verſcheen, en rijper levensdag
Bekoelde 't vuur der drift, bezadigde 't gedrag;
De tijdreeks is voleind van 's levens jaarſaizoenen,
Mijn Winter heeft geen keer, mijn dorheid geen hergroenen,
Geen zonnegloed verſmelt mijn ijsſchors. 't Dompig graf
Alleen is wijkplaats, troost, en breekt dees winter af. —
Doch wenschte ik, zoo ik mocht, die doorgeſtreefde dagen
Herhaald? Was ook 't genot dier vreugde zelf geen klagen,
Geen grijpen naar een ſchim van nooit bereikte lust?
Vermoeiing van begeerte, in zwoegen zonder rust? —
Ja, mocht ik, thands geleerd, mijn vroeger tijd herhalen
In wijsheid zonder waan, en wandlen zonder dwalen,
Blijmoedig trad ik weêr in de afgeloopen baan;
Maar zoude ik 't zelfbedrog van eigen hart ontgaan?
Niet weêr, niet andermaal de valſche ſporen kiezen?
My-zelven niet op nieuw in ijdlen droom verliezen?
Is 't denkbeeld-zelf geen droom van trotſende Eigenzucht?

Digitized by Google

Wat roep, wat wensche ik dan de tijden uit hun vlucht
Te rug, om weêr den dwaas, den dartlen roekelooze
Te speelen, waar ik thands met zoo veel recht om bloze!
Neen, keer, ô Voorjaar, keer voor veld en veldplantsoen;
Voor my geen Lentezon, geen weêr herboren groen
Aan d' uitgedorden tronk! Geen bloessem weêr of lover
Vervang' mijn wintersneeuw. Ik geef my willig over:
Ontworteld moet dees stam, en ik, ik ben bereid;
Ik zeg vaarwel aan de aard, vaarwel in eeuwigheid!

Ja, danke ik dat verval dat me aan my-zelf ontroofde,
De valschheid kennen deed van 't geen de Jeugd beloofde,
My aan my-zelf betoonde in eigen nietigheid,
Den mom heeft afgerukt die zoo bedrieglijk vleit,
De banden sleet die me, aan een schijndamp zonder wezen
Gekluisterd, slingerden in wenschen, hopen, vreezen,
En, worstlend naar een valsch en altijd wijkend doel,
Het bloed verhitten in verwoestend driftgevoel.
Bloost, lieflijke appels, door de bladers die u dekken
En noodigt ons, de hand tot plukken uit te strekken;

De

Digitized by Google

De tand doorklieft u niet, of 't geen ons heeft verlokt,
Blijkt bittre kolokwinth waarvan de zenuw schokt.

Doch waartoe dus door 't leed die kennis opgegaderd,
Daar 't zeekre sloopensuur met reuzenschreden nadert?
Waartoe 't vooruit gezien? De tuinvlieg kwetst het blad
En sluit er de eiers in (den na te laten schat
Dien ze uit natuurdrift stort), aan de uit te broeden wormen
Ter spijzing, tot de groei hun vleugels staat te vormen;
Zy voedt zich, vliegt, voldoet de teeldrift, sterft, vergaat.
Haar doel vervulde zich, haar diersoort blijft in staat,
En al haar kennis ligt in dees haar kring besloten.
Maar ik, my-zelf doorziende en mijn natuurgenooten,
Gevoel me een hooger doel, dan 't aanzijn op deze aard
Vervult; dit dierlijk ZIJN was 'tgeen ik ben niet waard.
Luid roept me een stem in 't hart: „Tot hooger kring geboren,
„Gaat deze uw zelfheid met dees laagren niet verloren.
„Ge ontwikkelt hier ten deele; en, als zich 't stof ontbindt,
„Verstrooit ge in de asch niet die uit één stuift op den wind."
Ja, 'k voel in d' aanleg mijn bestemming. 't Is geen sneven,

Digitized by Google

Als 't lichaam wegzinkt; 't is mijn aanvang van te leven!
Ja, 'k ſtap met tragen tred en leunende op mijn ſtaf,
Maar kalm vooruitzicht, voort naar 't op my wachtend graf.
Mijn avond wacht voor my geen nacht dan om te ontwaken,
't Vergaan mijns lichaams is een heuchlijk kluiſterſlaken;
Een onverbeeldbaar, ja, maar heerlijk uchtendrood,
Breekt me aan en lacht my toe door 't wolkfloers van de dood.

Dus ſprak de Grijzaart, en een ſtraal van uit den hoogen
Schoot neder op zijn borst. Nu tintelden zijne oogen;
Een glans omſcheen hem als de morgen wen het daagt.
Hy was niet meer, en ſcheen van de aarde weggevaagd.
Toen volgde een donder, en — 'k ontwaakte. 't Waren droomen.
VERLOSSER, 't is Uw geest die 't hart vervult der vroomen,
Geen wijsheid, dan van U, geen inzicht van 't hierna;
Mijn heil zij Bethlems Krib en 't Kruis op Golgotha!

1825.

LEER-

Digitized by Google

*

LEERZUCHT.

Als de afgrond die ſteeds zwelgt, onvatbaar voor verzading,
Is de eens ontbonden drift der ware Leeringzucht:
Geen peillooze Oceaan ontziet zy ter doorwading,
Geen bergbekloutrenspijn, noch arendſteile vlucht.
Met de armen uitgeſtrekt omgrijpt zy 's wereldts polen,
Doordringt met vorſchend oog in 's aardrijks ingewand;
Grijpt ſtarren die omhoog door 's hemels vlakten dolen,
En reikt in 't duiſterst diep met even ſtoute hand.
Maar ſteiger' ze op of duik', doorſtreef zy aard of hemelen,
Wat is 't, zoo Hooger Geest haar de oogen niet verlicht?
Verblindend ſchitterlicht blijft in heur aanſchijn wemelen,
En waarheid, waar ze ook blinkt, verduiſtert haar 't gezicht.
ô Blinde menſchenwaan, wat mat ge u af tot WETEN!
Één Wezen wrocht wat is, en ſpiegelt in 't gewrocht.
Geen ſcheemrend ſchijnzien, neen, mag zich dien naam vermeten;
In d' enklen ſpiegelſchijn moet geen beſtaan gezocht.

Digitized by Google

Keer, stervling, in u-zelf en leer uw ziel beseffen!
  Daar spreekt de Schepper-zelf, daar klinkt zijn roepstem in.
Te Hemwaart, op den wiek die zielen kan verheffen!
  En 't lichaam uitgeschud, met d' ijdlen wareldzin!
Te Hemwaart! — Derwaart heen met uitgestrekte handen,
  Waar God en menschheid in één Heiland samensmelt!
Hy roept, Hy trekt u aan! verbreek de taaie banden,
  Waarmeê u 't zin-gestel de hemelwieken knelt.
Geen wijs- geen waarheid ooit, omvat dat schijnbre weten;
  't Is enkle schaduwgreep, wat de aardsche kennis biedt;
De waan die daarop rust, is schuldig zelfvermeten;
  HY is 't, uit wien de bron der ware kennis vliet.
Te Hemwaart dan! nog eens. Ons boven de aard verheven!
  Het oog naar 't licht gewend dat uit Zijn volheid bruischt!
Hierboven is ons deel; daar voegt het heen te streven:
  Één kennis houdt het al. Dat's: JEZUS, ONS GEKRUIST.

1825.

DE

Digitized by Google

*

DE REGENBOOG.

— *Ille datae revehit nova gaudia pacis.*

PRUDENTIUS.

Verrukkend schoone Regenboog
  Van zevenkleurig licht,
Hoe houdt ge mijn begoocheld oog
  Op uwe glans gericht!
Wie meet de ruimte die ge omspant,
  Den grond waarop gy rust;
Wien schept uw rijkgestrookte band
  Geen tooverzoete lust?
Turkoois- en amethystenvier,
  Robijn en chryzoliet,

Digitized by Google

Topaas, smaragd, en puiksaffier,
Volmaakt uw luister niet.
Zy schittren, vonklen, in uw kring
Met meer dan aardschen gloed;
Wy zinken in verwondering,
En vallen God te voet. —
Of leent u de ijdle wonderzucht
Dat edel berggesteent'
Voor tranen, die bezwaarde lucht
Op 't dorstend aardrijk weent? —
Helaas! rukt Wiskunsts koude leer
Den tooversluier af,
En slaat de zoete droomen neêr,
Verbeelding zinkt in 't graf.
Doch neen, geen fabeldroomery,
Maar 't Woord dat nooit misleidt,
Omhing u 't schittrend kleurlievry
Zoo vol aandoenlijkheid.
Ja, de Almacht schiep zich 't licht ter woon;
Gy, Godheid, throont in 't licht,

En

Digitized by Google

En vormde 't U tot Hemelbodn
Met blinkend aangezicht.
't Is Licht, waar zon en diamant,
Robijn en goud, van straalt;
Zijn schittring is de halskarkant
Die om Uw Rijksdosch praalt.
Neen zoeken we in geen mijnenkloof
Hetgeen Uw grootheid staaft;
Geen Engel hoeft een aardschen roof,
Die op Uw wenken draaft.
Ja 't licht verkondt Uw Mogendheid,
't Schakeert zich U ter eer,
In waterdropplen uitgebreid,
En daalt in kleuren neêr. —
De zon bescheen eene andere Aard,
En 't menschlijk overschot,
Uit 's wareldts watergraf gespaard,
Aanbad een wreekend God.
Zijn vinger spande U uit voor 't oog
In 't wolkbezwangrend vocht,

En

Digitized by Google

En heeft aan dees zijn Zegenboog
  Zijn zoenbewijs verknocht.
Wees welkom, Hemelsch Vreêheraut
  By wind- en wolkgeklots,
Aanminniger dan 't zonnegoud,
  En uchtendpareldosch!
Zoo vaak 't Aartsouderlijke kroost
  Uw schittring weêr mocht zien,
Hoe dankbaar juichte 't in die troost!
  Hoe stortte op de kniên!
Hoe bad het 's Hoogsten goedheid aan,
  By 't hupplen van hun hart!
Hoe stortte 't vreugdetraan by traan,
  Al stond de hemel zwart!
Geen moeder zag u aan den trans,
  Of hief haar kind om hoog,
En wees het op den blijden glans
  Van 's hemels regenboog,
Dan smeekte ze op haar teedre vrucht
  Van Hem den zegen af,

Die

Digitized by Google

Die 't Vredeteeken in de lucht
Aan Noächs afkomst gaf.
Dan drukte zy de onnoozle fpruit
Aan de opgetogen borst,
En galmde haar verrukking uit,
Tot U, ô Levensvorst!
Gewis! van dat verfchijnens uur
Klonk harp- en tymbelklank,
En heel de ontwakende Natuur
Vereenigde in den dank.
Voorzeker werdt ge reis aan reis
Met feestmuzyk begroet,
Gy, waarborg aan des aardrijks kreits
Voor tweeden wareldvloed!
Natuur, waar ze angstvol nederduikt,
Verdiept in aakligheid,
Herademt groenende, en ontluikt,
Zoo dra ge uw kleuren fpreidt.
Zy ftijgt verfrischt, en geurig, op;
En heel 't gevederd heir

Her-

Hervat op ſtruik en lindentop
  Zijn menglend blijlied weêr.
De jaren vliên, 't heelal verkwijnt,
  De tijden ſpoeden voort;
Gy blijft, waar ge in het zwerk verſchijnt,
  Beſtendig als Gods woord.
Nog ſchittert ge in de zelfde kracht
  In 't graauw der zwangre wolk,
Als, ſpieglend met uw eerſte pracht
  Op 't vlak der waterkolk.
En, zoo eene Eeuw op dwaasheên trots,
  U onverſchillig ziet,
Het hart eens Grijzaarts barst nog los
  In dit gevoelig Lied.

1825.

Digitized by Google

*

INHOUD.

HOLLAND.	Bladz.	1
ZINGEN.	——	15
POËZY.	——	20
KERSTFEEST.	——	25
ZANGZUCHT.	——	29
DE GODHEID.	——	32
LOF- EN DANKZANG.	——	41
LOFZANG.	——	44
WET EN EUANGELIE.	——	50
BEURTREI.	——	54
AAN 'T VADERLAND.	——	57
STANDVASTIGHEID.	——	60
AAN DEN ONCHRISTEN.	——	63
LIEFDE.	——	66
OPWEKKING.	——	71
VERLOSSING.	——	78
STERVENSHOOP.	——	84
'T STERVENSBOOTJEN.	——	87
GROOTHEID EN DEUGD.	——	93
DE TAAL.	——	95

RECHTS-

Digitized by Google

RECHTSSPRAAK. . . . . Bladz. 100
TEN VERJAARDAGE MIJNER WEDERHELFT. ——— 109
MIJNE EGÂ. . . . . ——— 114
AAN MIJN ZOON TER VERJARING. . . . . ——— 115
VADERZUCHT. . . . . ——— 127
VADERLIJKE LES. . . . . ——— 132
MOORD. . . . . ——— 138
OUDERDOM. . . . . ——— 139
THEOFRASTUS. . . . . ——— 144
ZANGDOEL. . . . . ——— 145
PREDIKAATSIEBETRACHTING ONZES TIJDS. ——— 147
WIJSHEID. . . . . ——— 153
DE SPOTTER. . . . . ——— 155
PLICHT. . . . . ——— 156
HOOGMOED. . . . . ——— 163
HAIRLOK. . . . . ——— 168
FABEL: *de Kreeft*. . . . . ——— 173
VERTROOSTING. . . . . ——— 174
DE VROUW. . . . . ——— 177
LICHT. . . . . ——— 179
THANDS. . . . . ——— 180
OVERSTROOMING. . . . . ——— 186
'T GRASVIOOLTJEN. . . . . ——— 188
ONMACHT. . . . . ——— 190
GERON. . . . . ——— 193
LEERZUCHT. . . . . ——— 199
DE REGENBOOG. . . . . ——— 201

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

HW 2519 2

Digitized by Google